

CARTEA NEAGRĂ A MASS-MEDIA MOLDOVENEȘTI

www.viitorul.org

Institute for Development and Social Initiatives “Viitorul”

CARTEA NEAGRĂ A MASS-MEDIA MOLDOVENEȘTI

Coordonator: Ghenadie Mocanu

Operatori: Cristina Bălănuță, Balan Aliona și Tatiana Prescurean

Consultant juridic: Marin Gurin

Studiu produs în cadrul proiectului „Dezvoltarea și promovarea unui climat mediatic modern în Republica Moldova”, implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul” și finanțat de Uniunea Europeană.

Proiect implementat de Institutul pentru
Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”

IDIS „Viitorul”

Str. Iacob Hîncu 10/1
Chișinău, MD 2001
Tel: (+373 22) 22 18 44
Fax: (+373 22) 24 57 14
www.viitorul.org

Proiect finanțat de Uniunea Europeană

Delegația Uniunii Europene
în Republica Moldova

12 Kogălniceanu str.,
Chisinau, MD 2001
Tel: (+373 22) 50 52 10
Fax: (+373 22) 27 26 22
www.delmda.ec.europa.eu

Uniunea Europeană este constituită din 27 state membre, care au decis să-și unească treptat abilitățile, resursele și destinele. Împreună, pe parcursul unei perioade de 50 de ani de extindere, ele au creat o zonă de stabilitate, democrație și dezvoltare durabilă, menținând în același timp diversitatea culturală, toleranța, și libertățile individuale. Uniunea Europeană este decisă de a împărtăși realizările și valorile sale cu țările și oamenii din afara frontierelor sale.

Opiniile exprimate în această publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere al Comisiei Europene.

CUPRINS

Prefață	5
Introducere	6
Peisajul mediatic autohton	7
Criteriul tematic. Jurnaliști agresați în procesul de informare/transmitere către public a informației	9
Criteriul tematic. Limitarea accesului jurnaliștilor la informații de ordin public	17
Criteriul tematic. Prezența cenzurii	21
Criteriul tematic. Procese de judecată intentate jurnaliștilor sau instituțiilor media.	25
Concluzii și recomandări	33

Cartea neagră a mass-media moldovenești / coord.: Ghenadie Mocanu. – Ch. : IDIS
“Viitorul”, 2011 (Tipogr. “MS Logo” SRL). – 35 p.
300 ex.
ISBN 978-9975-4193-1-4.
070(478)
C 25

PREFAȚĂ

Libertatea de exprimare reprezintă unul din postulatele statului democratic. În măsura respectării acestui principiu de către instituțiile publice, putem spune cât de democratic este sau nu statul respectiv și cât de liberă este societatea. Raportul respectiv este realizat în cadrul proiectului „Dezvoltarea și promovarea unui climat mediatic modern în Republica Moldova”, proiect implementat cu suportul Delegației Uniunii Europene în Moldova în cadrul Instrumentului European pentru Democrație și Drepturile Omului. Proiectul a fost lansat la 19 martie 2010.

Scopul general al acestui proiect este promovarea și dezvoltarea unui climat media modern și democratic în Republica Moldova, având ca obiective specifice: evaluarea situației libertății de exprimare și libertății presei în R. Moldova, consolidarea dialogului dintre mass-media și oficialii publici, cercetarea și evidențierea impedimentelor de ordin legal în acest domeniu, promovarea unei campanii de educație publică despre necesitatea edificării unui cadru mediatic modern și democratic în Republica Moldova.

Pe lângă promovarea recomandărilor de op-

timizare a legislației cu privire la libertatea de exprimare și sectorul media, proiectul include și elaborarea unui Strategii de dezvoltare a sectorului media și semnarea unei Foi de parcurs pentru europenizarea acestui sector. Pentru a descuraja ingerințele politicului în activitatea jurnaliștilor, politicienii vor fi invitați să semneze public un Acord de Neimplicare în Politica Editorială a Mass-media.

Etapele proiectului au fost marcate de dialogul și cooperarea între Comisia parlamentară pentru educație, cultură, cercetare și mass-media, Consiliul Coordonator al Audiovizualului și managerii de presă. Au fost planificate de a organiza două mese rotunde în format extins, pentru a dezbate propunerile de ajustare a legislației media, dar și a patru cluburi de discuții, într-un format mai lejer. Proiectul gestionat de IDIS „Viitorul” include, de asemenea, și o campanie de promovare a libertății de exprimare. Prin intermediul posterelor, calendarelor tematice, dar și a unor serii de articole plasate în media locale, sunt prezentate soluțiile la problemele cu care se confruntă media în R. Moldova, insistându-se asupra optimizării legislației.

INTRODUCERE

Promovarea unui climat mediatic modern în Republica Moldova impune în primul rând realizarea unei condicii a exemplor și practicilor negative cu care se confruntă mass-media din R. Moldova. Acest climat a fost afectat nespus odată cu venirea Partidului Comuniștilor la putere în Republica Moldova în 2001, marcând aproape pentru un deceniu dezvoltarea sectorului mass-media. În această perioadă, a patra putere în stat aproape că nu a avut influență asupra celorlalte puteri sau instituții publice, în pofida existenței unei legislații bune, fapt menționat de către juriștii naționali și internaționali. Însă, unul din cele mai importante efecte asupra dezvoltării sectorului media din Moldova l-a avut iresponsabilitatea factorului politic. În acest context, cetățeanul a fost privat de informație calitativă și suficientă.

Cartea neagră a mass-media moldovenești are ca scop identificarea și descrierea acelor cazuri de limitare a exprimării și accesului la informații, asigurarea protecției și integrității jurnalistului, ingerința editorială și exemple negative de influențare a mass-media de către autoritățile de suport ale acestora, abuzuri care determină negativ dezvoltarea unui climat mediatic modern în R. Moldova.

Respectiva denumire pentru un raport destinat sectorului mass-media ar putea stârni mai multe dispute. Dar ținem să menționăm că, domeniul de investigație al acestui raport este prezentarea unui set de practici negative înregistrate în procesul de informare a jurnalistului și de transmitere a informației către publicul larg și nu exprimarea unor judecăți asupra subiectului

sau dimensiunilor unor materiale jurnalistice în R. Moldova. Existența acestui raport este foarte necesară, mai ales datorită contextului politic din R. Moldova din 2001 până în prezent, fiind necesară trasarea anumitor concluzii și recomandări care ar contribui la diminuarea apariției unor astfel de cazuri în viitor.

Perioada cronologică de investigație a acestui raport reprezintă anii 2001-2010, de la venirea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova la putere, ceea ce a însemnat înrăutățirea condițiilor de activitate a mass-media independente și de calitate. În această perioadă, potrivit „*Raportului privind libertatea presei în lume*”, publicat de Freedom House, Republica Moldova a fost catalogată drept o țară ce nu are o presă liberă¹. Aproximativ aceeași situație este prezentată în alte rapoarte care reflectă situația presei la scară internațională, un exemplu fiind „*Indexul libertății presei în lume*”, publicat de „Reporters sans frontières” (RSF)².

La baza acestei investigații au stat în primul rând Legea presei (adoptată la 26.10.1994, în vigoare din 12.01.1995), Codul audiovizualului al Republicii Moldova (nr. 260-XVI din 27.07.2006), Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova (adoptat la Congresul Extraordinar al UJM. Chișinău, 4 mai 1999), Legea privind accesul la informație (Nr.982-XIV din 11.05.2000), Legea cu privire la transparența în procesul decizional (Nr. 239-XVI din 13.11.2008), Legea cu privire la libertatea

¹ http://www.freedomhouse.org/inc/content/pubs/pfs/inc_country_detail.cfm?country=7878&year=2010&pf

² http://en.rsf.org/spip.php?page=classement&id_rubrique=1034

de exprimare (nr. 64 din 23.04.2010) precum și alte acte normative adoptate care au conexiune cu dezvoltarea sectorului mass-media cum ar fi modificările din Codul contravențional și Codul penal al Republicii Moldova, etc.

Au fost studiate rapoartele asupra situației mass-media din Republica Moldova elaborate de Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI)³, rapoartele de monitorizare ale Asociației Presei Electronice din R. Moldova (APEL)⁴, studiile și rapoartele Asociației Presei Independente (API)⁵ și ale Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”⁶ etc.

Nu în ultimul rând au fost studiate cazurile de încălcare a dreptului jurnalistului la informare și informarea publicului larg, cazuri documentate mai pe larg în presa națională. Monitorizarea s-a efectuat cronologic, iar operatorii implicați în proiect, trei la număr, au fost responsabili de colectarea, documentarea și înregistrarea cazurilor sub îndrumarea coordonatorului raportului. Criteriile de identificare a cazurilor/exemplelor au fost trasate de coordonatorul raportului, acestea fiind:

1. Existența anumitor presiuni, intimidări din partea instituțiilor publice, instituțiilor de forță sau presiuni de altă natură asupra jurnalistului sau organului mass-media;
2. Existența anumitor acțiuni în contradicție cu legislația în vigoare care îngreșesc libertatea de informare și transmitere a informației de către jurnalist sau publicație;
3. Existența anumitor declarații, plângeri mass-media sau declarații ale societății

3 http://www.ijc.md/index.php?option=com_content&task=view&id=36&Itemid=64

4 <http://apel.md/news.php?l=ro&id=147&c=144>

5 <http://api.md/files/defaimarea.pdf>

6 <http://www.viitorul.org/lib.php?l=ro&id=356>; <http://www.viitorul.org/lib.php?l=ro&id=359>

civile asupra existenței anumitor abuzuri asupra instituțiilor mass-media din R. Moldova;

4. Existența anumitor procese de judecată intentate organelor mass-media din R. Moldova, învinuiri la adresa unei instituții media sau invers.

Peisajul mediatic autohton

Privită în ansamblu, mass-media din Republica Moldova din 2001 era într-o stare continuă de supraviețuire, fiind nevoită să cerșească bunăvoința și protecția celor aflați la putere. Interesați mai mult de supraviețuire și poziționare cât mai bună pe piața media din R. Moldova, principiile etice au început să fie aplicate selectiv în descrierea și tratarea informației. Factorul politic a fost decisiv în dictarea sorții sectorului mass-media din 2001 până în prezent.

Odată cu venirea Partidului Comuniștilor la putere, acesta a încercat prin toate mijloacele să-și impună controlul asupra puterii a patra în stat, tentație care n-a ocolit nici un partid aflat la guvernare. Însă spre deosebire de alte perioade, mass-media moldovenească a făcut un pas înapoi. Audiovizualul public, precum și presa etatizată (până în 2005) a început să promoveze intens puterea în culori pozitive, ignorând preferințele cetățenilor plătitori de impozite. Elementele nesupuse au fost îndepărtate din cadrul companiei Teleradio Moldova, jurnaliștii fiind cenzurați. O parte din jurnaliștii care au protestat împotriva cenzurii de la Teleradio Moldova au fost concediați, iar o parte dați afară în urma reorganizării din 2004. Printr-o hotărâre a Curții Europene pentru Drepturile Omului (CtEDO) s-a admis faptul că la televiziunea publică se aplica cenzura, fiind încălcat articolul 10 al Curții

care prevede respectarea dreptului la libertatea de exprimare.

Fiind la putere, partidul de guvernământ prin intermediul pârghiilor din interiorul statului a construit un holding media, iar presa care nu a fost posibil să o supună a fost intimidată constant și hărțuită de către instituțiile statului.

Consiliul coordonator al audiovizualului a fost pârghia prin intermediul căreia puteai ordona, dar și pedepsi presa electronică incomodă. În orice moment se putea pierde licența de difuzare sub diferite pretexte stupide, ex. cazul TVR. În pofida existenței unui acord încheiat între CCA și Societatea Română de Televiziune (SRTV) pe anii 2006-2011, precum și a unei licențe valabile pentru aceeași perioadă de timp, deținută de SRTV, la 27 septembrie 2007 licența de transmitere a postului public de televiziune din România – TVR1 – a fost retrasă de autoritățile moldovene în favoarea unei alte companii. După adoptarea Codului Audiovizualului au fost privatizate posturile municipale Antena C și Euro TV, privatizare care s-a produs în condiții de minimă transparență.

În domeniul presei scrise, Partidul comunistilor susținea presa comodă prin abonarea obligatorie din surse bugetare de stat a instituțiilor publice: “Nistru”, “Moldova Suverană”, “Nezavisimaia Moldova”, “Trud”, “Vremea”, “Comunistul”. Deși deetatizate în 2005, fostele ziare guvernamentale au continuat să fie susținute de Guvern. În decembrie 2006 Guvernul a alocat redacției ziarului „Moldova Suverană” peste 376 mii de lei (cca 29 mii USD) pentru achitarea serviciilor tipografice, cu titlu de „ajutor financiar unic”, iar ziarului „Nezavisimaia Moldova” un ajutor financiar unic în sumă de 81,3 mii de lei (6,2 mii USD) în scopul stingerii datoriilor

acesteia față de Editura „Universul”.⁷

Au început să crească abuzurile fizice împotriva jurnaliștilor, iar organele de forță nu aveau nici o sinchiseală în a brusca un jurnalist, limitându-i dreptul de a face poze în locurile publice sau limitând accesul jurnaliștilor la anumite evenimente publice. Din această cauză, a crescut numărul cazurilor de adresare a jurnaliștilor moldoveni la CtEDO, întrucât instanțele naționale nu le ofereau dreptate.

Împotriva lipsei echității pe piața mass-media (promovarea principiului de dualitate a presei: afiliată puterii și neafiliată, comandarea publicității de către stat doar la mass-media afiliată, controale inopinate din partea autorităților etc.) a protestat societatea civilă din Moldova, precum și partenerii de dezvoltare ai R. Moldova, fapt care a menținut această problemă deschisă pe agenda relațiilor cu Uniunea Europeană. Printre obiectivele prioritare ale Planului de Acțiuni RM – UE era și „Asigurarea respectării libertății mass-media și a libertății de exprimare”. În acest context, autoritățile moldovene au mimat procesul de implementare a acestui plan la capitolul libertății de exprimare, mimând reforma audiovizualului public și a deetatizării mass-media.

Cazurile înregistrate au fost descrise conform unei matrice (Anexa 1), fiind catalogate după patru criterii tematice și anume:

1. Jurnaliști agresați în procesul de informare/transmitere către public a informației;
2. Limitarea accesului jurnaliștilor la informații de ordin public;
3. Prezența cenzurii
4. Procese de judecată intentate de sau jurnaliștilor sau instituțiilor media.

⁷ Guvernul a anunțat lichidarea ziarului “Nezavisimaia Moldova”, iar apoi a ziarului „Moldova Suverană”, hotărârile respective fiind adoptate la 1 iunie 2005 și, respectiv, 20 iunie 2005.

CRITERIUL TEMATIC.

JURNALIȘTI AGRESAȚI ÎN PROCESUL DE INFORMARE/TRANSMITERE CĂTRE PUBLIC A INFORMAȚIEI

Data	05.08.2002
Numele instituției media	AP Flux
Tipul media	Agenzie de presă
Subiectul	Bruscarea unui reporter de la AP Flux de către un oficial
Descrierea cazului	Ministrul Educației, Gheorghe Sima, a bruscat un reporter de la AP Flux pe motiv că „publicația „Flux” îl dă în fiecare număr cu sârmă ghimpată”. Sima l-a deposedat în mod brutal pe ziarist de reportofon, după care a transmis aparatul șefului de pază al Guvernului. La solicitarea ministrului, ziaristul s-a legitimat și a cerut să i se restituie reportofonul cu tot cu casetă. Sima a refuzat însă, întorcându-i reportofonul fără casetă și legitimația. La locul întâmplării a venit redactorul-șef al Agenției de Presă „Flux”, Vitalie Călugăreanu, însoțit de fotoreporterul Laurențiu But. „Șeful pazei” l-a bruscat și pe fotoreporter, împiedicându-l să-l fotografieze. Omul legii l-a amenințat că-i va sparge aparatul de fotografiat.
Actori implicați	Ministrul Educației, Gheorghe Sima; AP FLUX, Paza Guvernului, redactorul-șef al Agenției de Presă „Flux”, Vitalie Călugăreanu, fotoreporterul Laurențiu But.
Situația actuală	Caz abandonat
Comentariile juristului	Au fost încălcate articolele 120, al. 2 și 185, al.2 al Codului penal abrogat, articolul 12, pct. a. din Legea privind activitatea operativă de investigații, articolul 3 al Codului de procedură penală abrogat și articolele 1 și 20 din Legea presei.

Data	13.05.2003
Numele instituției media	Ziarul FLUX
Tipul media	Periodic
Subiectul	Percheziție la FLUX
Descrierea cazului	La data de 13 mai 2003 la orele 16:30 la redacția FLUX a avut loc o percheziție care s-a desfășurat timp de câteva ore. Igor Burciu, Vitalie Călugăreanu fiind avertizați, că în cazul refuzului de a permite efectuarea percheziției, ar putea fi forțați să colaboreze. Colaboratorii redacției li s-a interzis să folosească telefoanele pentru a apela la avocați și pentru a anunța presa despre ceea ce se întâmplă în redacție. Șeful adjunct al Secției urmărire Penală a Procuraturii municipale, Andrei Pântea declarase că este în drept să dispună încercuirea clădirii de către forțele de ordine și că, în caz de necesitate, este mandatat să le pună cătușe pe mâini ziaristilor care nu-i vor asculta indicațiile. În urma percheziției din arhiva electronică a publicației au fost ridicate copii ale unor materiale referitoare la cazul fostului consul onorific al Libanului la Chișinău, Hamoud Mahmmoud, în livrarea de armament către grupările teroriste islamice. Anchetatorul Pântea a manifestat un interes deosebit pentru sursele de informare ale redacției, căutând să stabilească cine semnează cu pseudonimul Ion Manole. Drept răspuns la apelul difuzat de conducerea cotidianului FLUX, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova a susținut jurnaliștii cotidianului, la fel ca și opinia internațională cum ar fi Consiliul Mondial Român, membrii societății civile din SUA, Occident și România în irepetabilitatea cazurilor de acest gen.
Actori implicați	Redacția FLUX, Șeful adjunct al Secției urmărire Penală a Procuraturii municipale, Andrei Pântea.
Situația actuală	Consumat
Comentariile juristului	Au fost violate normele ce se conțineau în articolul 149, al. 2 al Codului de Procedură Penală în vigoare la acea dată, deoarece anchetatorul penal nu are dreptul să forțeze persoana la care efectuează percheziția să colaboreze. De asemenea, art. 18 al Legii presei prevede că publicațiile periodice și agențiile de presă nu sunt în drept să divulge sursa de informație sau pseudonimul autorului, fără consimțământul lor. Acest lucru poate fi făcut doar la decizia instanței de judecată.

Data	01.11.2003
Numele instituției media	Nicolae Roibu, jurnalist, Ziarul „Timpul”
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Jurnalist atacat în preajma casei sale
Descrierea cazului	În seara zilei de 01.11.2003, jurnalistul ziarului independent „Timpul”, Nicolae Roibu, a fost atacat de persoane necunoscute în preajma casei sale care i-au furat dictafonul și o bandă sonoră. În urma agresiunii, s-a ales cu o contuzie cerebrală gravă, fiind internat la Spitalul de neurologie și neurochirurgie. Atacul s-a produs posibil pentru faptul că este corespondentul unei reviste de la București, în care scrie ceea ce se întâmplă la Chișinău. Jurnalistul asociază această agresiune cu locul său de muncă și mai mult este legat de interviul unui om de afaceri și avocat, Nicolaie Andronic, iar interviul este legat de sfidarea justiției de către președintele Voronin. După publicarea articolului jurnalistul a primit amenințări prin telefon.
Actori implicați	Jurnalistul ziarului „Timpul”, Nicolae Roibu, Vladimir Voronin, președinte al R. Moldova la acea dată, președinte al Partidului Comuniștilor.
Situația actuală	Poliția nu a dorit să preia cazul menționând că această agresiune nu este deloc legată de activitatea profesională a lui Roibu.
Comentariile juristului	Au fost violate normele prevăzute de art. 2, litera (a) și art. 12, litera (a) ale Legii cu privire la activitatea operativă de investigații, precum și art. 57 al Codului de procedură penală, alineatul (2), pct. 1). De asemenea, conform jurisprudenței CtEDO, deoarece statul are o obligație pozitivă în ceea ce privește dreptul la libertatea de exprimare, aceasta ar trebui să se traducă prin protecția jurnaliștilor, fiind instituit un mecanism efectiv de anchetă, contra diverselor agresiuni (cazul Özgür Gündem c/. Turciei, 16/03/2000).

Data	05.12.2003
Numele instituției media	Compania Teleradio Moldova
Tipul media	TV
Subiectul	Jurnaliști intimidați de forțele de ordine pentru protestul public asupra existenței cenzurii la Teleradio Moldova
Descrierea cazului	În seara zilei de vineri, 5 decembrie, jurnaliștii Angela Aramă, Corina Fusu, Valentina Ursu și Dinu Rusnac, toți angajați ai Companiei „Teleradio-Moldova”, au fost vizitați în jurul orei 20.30, acasă și la serviciu, de colaboratori ai Ministerului de Interne, care le-au solicitat explicații și le-au cerut insistent să semneze procese verbale privind deschiderea unor dosare administrative în legătură cu participarea acestora la pichetul organizat de Comitetul pentru Apărarea Independenței și Constituției (CAIC) la televiziune. La aceeași oră, poliția a descins la domiciliul Angelei Sirbu, directorul Centrului Independent de Journalism, a lui Vasile Năstase, redactor-șef al ziarului „Glasul Națiunii”, și a lui Mihai Ghimpu, președintele Partidului Reformei, încriminându-le, la fel ca și jurnaliștilor de la „Teleradio-Moldova” că au vorbit în fața manifestanților.
Actori implicați	Comitetul Anti-cenzură din Presa Electronică (CAPE), succesorul Comitetului de grevă al angajaților de la Compania de Stat, „Teleradio-Moldova”; forțele de ordine.
Situația actuală	Respectivii jurnaliști au învinuit Republica Moldova la CtEDO, obținând abia în 2009 câștig de cauză, întrucât autoritățile naționale le-au încălcat drepturile. La momentul de față aceste persoane își prestează munca în alte instituții.
Comentariile juristului	CtEDO conchide că Moldova a încălcat articolul 10 al Convenției, în special în ceea ce ține de lipsa unui cadru normativ adecvat, în ceea ce privește TRM (cazul Manole și alții c/ Moldovei). În cazul Özgür Gündem c/. Turciei de ex., CtEDO conchide că pe lângă obligația pozitivă a statului de a apăra libertatea de expresie, acesta este obligat să și o respecte. Perchezițiile, condamnările la plata unor amenzi etc. sunt permise într-un stat democratic doar atunci când acestea sunt prevăzute de legislație și urmăresc un scop legitim. Totuși Curtea verifică și dacă măsurile luate de către autorități sunt proporționale cu scopurile urmărite de ele.

Data	23.06.2004
Numele instituției media	Alina Anghel, reporterul de investigații al publicației „Timpul”
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Jurnalist abuzat de către necunoscuți în urma publicării unei investigații jurnalistice despre delapidări de bani publici
Descrierea cazului	Alina Anghel, reporterul de investigații al publicației „Timpul”, a fost atacată, pe data de 23.06.04, de doi bărbați necunoscuți, chiar la colțul blocului în care locuiește. Cei doi au lovit-o de mai multe ori cu o bătă de baseball, în cap și în corp. Alina a fost internată de urgență la spital cu comoție cerebrală, plagă la cap și cu fractură la antebrațul stâng. Ziarista a spus că cei doi atacatori aveau vârste cuprinse între 16 și 18 ani și crede că atacul a fost pus la cale de către polițiști, fiindcă anterior primise mai multe apeluri telefonice în care era amenințată cu răfuială fizică. Aceste amenințări au survenit, după ce a publicat mai multe investigații ziaristice privind modul în care au fost gestionați banii publici de către guvernare. Este vorba de articolul „Luxul în țara sărăciei”, în care Anghel făcea unele dezvăluiri vizavi de o tranzacție cu automobile de lux Skoda dintre Cancelaria de Stat și Compania „Daac Hermes”. Directorul săptămânalului Timpul, Constantin Tănase, a declarat, și el, că “atacul banditesc împotriva ziaristei este legat, în mod direct, cu două subiecte investigate de Alina Anghel, care se intersectează: primul - mașina de lux “Jeep Nissan Terra”, primită drept cadou de către ministrul de interne, Gheorghe Papuc, din partea președintelui Companiei “Daac-Hermes”, Vasile Kirtoka, și al doilea - cel menționat mai sus. Tănase declarase că acest atac este inspirat și organizat de „acei care au interes deosebit ca dezvăluirile făcute de „Timpul” să nu ajungă la cunoștința opiniei publice, din moment ce atacul a avut loc pe data de 23.06.04, în ajunul examinării de Curtea de Apel a dosarului „Daac Hermes” împotriva ziarului „Timpul”, fixată pe 24.06.04. Poliția a intentat un dosar penal pe articolul „tâlhărie”, reținând în scurt timp și un suspect. „Timpul” scria că dosarul a fost remis în judecată în lipsa unor probe directe despre vinovăția celui reținut, în ciuda alibiului sigur al acestuia. În ziua atacului, bănuitul se afla în satul de baștină, lucru care a fost confirmat de depozitiile mai multor martori, anexate la dosar. În plus, Alina Anghel n-a recunoscut în cel reținut persoana care a agresat-o. În cadrul unei ședințe de judecată, Ruslan Ivanov, unul dintre martorii în „Cazul A. Anghel”, a declarat că a fost silit de polițiști să depună depoziții împotriva celui reținut. Dezvăluirile tânărului au dat peste cap învinuirile procurorului, cât și toate „probele” acumulate de poliție despre așa-zisa vinovăție a celui reținut.
Actori implicați	Ziarista Alina Anghel, comisariatul de Poliție sector Centru.
Situația actuală	Adevărații atacatori nu au fost reținuți nici până astăzi.
Comentariile juristului	Conform jurisprudenței CtEDO, deoarece statul are o obligație pozitivă în ceea ce privește dreptul la libertatea de exprimare, aceasta ar trebui să se traducă prin protecția jurnaliștilor, fiind instituit un mecanism efectiv de anchetă, contra diverselor agresiuni (cazul Özgür Gündem c/. Turciei, 16/03/2000).

Data	07.09.2006
Numele instituției media	Postul de televiziune „ProTV Chișinău”
Tipul media	TV
Subiectul	Arestarea directorului de vânzări al postului TV de organele de forță pentru o presupusă luare de mită
Descrierea cazului	<p>Directorul de vânzări al Pro TV Chișinău, Ghenadie Braghiș, a fost arestat pentru 10 zile, la 7 septembrie 2006, în baza unei decizii a judecătoriei sectorului Râșcani, pentru o presupusă luare de mită. În cursul zilei de 8 septembrie 2006, avocatului Vladimir Roșca, deși a depus 4 cereri, nu i s-a permis să se întâlnească cu clientul său. Timp de 3 zile după reținerea sa sub acuzația de luare de mită de la un agent economic, care a și informat organele de drept, Braghiș a fost ținut în Izolatorul de detenție fără a avea dreptul la apărare. „PRO TV Chișinău” a calificat arestul acestuia drept o înscenare pusă la cale de Ministerul Afacerilor Interne ca răspuns la ancheta jurnalistică privind diploma falsă de studii superioare a ministrului Gheorghe Papuc și o intenție a MAI de a distruge credibilitatea acestui post independent. În presa din Republica Moldova au apărut articole care semnalau faptul că diploma de studii a ministrului Gheorghe Papuc ar putea fi falsă. În baza Legii privind accesul la informație, „PRO TV Chișinău” a solicitat o copie a diplomei de studii a ministrului, pe care însă nu a obținut-o. La 9 septembrie redacția „PRO TV Chișinău” a fost percheziționată de către un grup de polițiști. „PRO TV Chișinău” a anunțat opinia publică că, deoarece ofițerul din paza companiei a rugat grupul de polițiști să aștepte avocatul, ca să asiste la percheziție, acesta a fost dus la Comisariatul de poliție Buiucani, fiind învinuit de nesupunere. Polițiștii, care aveau mandat, au percheziționat redacția „PRO TV Chișinău” timp de câteva ore. În aceeași zi, angajații ai Ministerului de Interne au percheziționat casa lui Ghenadie Braghiș.</p> <p>La 11 septembrie Ghenadie Braghiș, a fost dus la Judecătoria Râșcani din Chișinău, de un grup de polițiști care nu a permis accesul echipei de jurnaliști de la „PRO TV” în incinta instanței, deși aceasta este o instituție publică unde presa este în drept să activeze nestingherit. Surse din cadrul redacției „PRO TV Chișinău” au comunicat pentru Agenția Monitor Media că poliția a îngăduit accesul în incinta instanței atât a jurnaliștilor, a rudelor, cât și a avocaților lui Ghenadie Braghiș. Ulterior, accesul celor din urmă a fost permis. Reprezentanții organelor de drept au motivat, duminică, refuzul de a admite presa în instanță prin „luarea măsurilor de securitate”. De notat că vreme de circa două ore, cât a durat ședința de judecată în cadrul căreia a fost eliberat mandatul de arest a lui Ghenadie Braghiș pe un termen de zece zile, jurnaliștii, rudele și prietenii acuzatului, care se aflau la ușa instanței, au fost filmați de către persoane necunoscute.</p> <p>Avocatul lui Braghiș, Vladislav Roșca, a declarat atunci că în conformitate cu încheierea instanței, „circumstanțele care au servit drept temei pentru aplicarea măsurii preventive sub formă de arest au dispărut, adică bănuitul, aflându-se la libertate, nu va comite alte infracțiuni, nu se va sustrage de la organele de urmărire penale, nu va influența negativ asupra probelor și nu va efectua presiuni asupra martorilor și părții vătămate”. Potrivit lui Roșca, „organele de drept au realizat faptul că acest mandat nu este chiar legal, iar pentru ca acesta să nu fie anulat în urma examinării recursului depus de apărarea lui Braghiș, au hotărât să-și corecteze greșeala”.</p>
Actori implicați	Directorului de vânzări al postului de televiziune Pro TV Chișinău, Ghenadie Braghiș; Judecătoria Râșcani; organele de forță.
Situația actuală	Braghiș a fost eliberat la 12 septembrie 2006 în urma unui recurs depus de către Procuratura Generală (PG). Într-un comunicat al PG se menționează că „reieșind din faptul că actualmente temeiurile de fapt care au stat la baza arestării persoanei s-au epuizat, Procuratura Generală a inițiat procedura de revocare a măsurii preventive sub formă de arest, bănuitul urmând să fie cercetat în continuare în stare de libertate”.
Comentariile juristului	<p>În cazul de față au fost violate art. 17 ale CPPRM (asigurarea dreptului la apărare), pct. 1, 2, 3 și 4 și art. 167 al aceluiași cod.</p> <p>În tot cursul procesului penal, părțile (bănuitul, învinuitul, inculpatul, partea vătămată, partea civilă, partea civilmente responsabilă) au dreptul să fie asistate sau, după caz, reprezentate de un apărător ales sau de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.</p> <p>Organul de urmărire penală și instanța judecătorească sunt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale, în condițiile prezentului cod.</p> <p>Organul de urmărire penală și instanța sunt obligate să asigure bănuितului, învinuitului, inculpatului dreptul la asistență juridică calificată din partea unui apărător ales de el sau a unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, independent de aceste organe.</p> <p>La audierea părții vătămate și a martorului, organul de urmărire penală nu este în drept să interzică prezența avocatului invitat de persoana audiată în calitate de reprezentant.</p>

Data	15.01.2007
Numele jurnalistului	Diana Răilean, reporter al publicației „Ziarul de Gardă”
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Reținerea ilegală a reporterului, Diana Răilean, în incinta Curții de Apel de către escorta lui Alexandr Covali, alias Șalun.
Descrierea cazului	Unul dintre membrii escortei a încercat să smulgă camera din mâinile reporterului Diana Răilean, declarând că „o trănțește în pământ”. El a blocat ieșirea reporterului, declarând că este reținută și refuzând să discute cu administrația redacției la telefonul mobil.
Actori implicați	Membrii escortei lui Alexandr Covali; reporterul Diana Răilean.
Situația actuală	Cazul a fost abandonat.
Comentariile juristului	Aceste acțiuni ale pazei pot fi catalogate în limitele art. 164 din Codul Administrativ (CA) abrogat - Huliganismul nu prea grav, adică vorbe sau expresii injurioase în locuri publice, acostarea jignitoare a cetățenilor și alte acțiuni asemănătoare, ce tulbură ordinea publică și liniștea cetățenilor.

Data	27.03.2007
Numele instituției media	Pro TV Chișinău; DTV.
Tipul media	TV
Subiectul	Echipele Pro TV Chișinău și DTV au fost reținute de poliție pentru că încercau să relateze despre un eveniment public.
Descrierea cazului	Incidentul s-a produs în dimineața zilei de 27 martie, în timp ce echipa ProTV filma în stradă un protest desfășurat la Chișinău. Reporterul și cameramanul PRO TV Chișinău au fost reținuți, împreună cu demonstranții, și duși la Comisariatul de poliție al sectorului centru. Motivul invocat de către comisarul Dumitru Rusu este că echipele TV au fost reținute din greșeală, în îmbulzeala care s-a creat. Reținerea reporterilor a fost un act intenționat întrucât reporterul Maia Andrușca avea microfonul PRO TV în mână, iar operatorul avea camera pe umăr. Ba mai mult, din imaginile filmate se vedea clar că echipa PRO TV se afla la o distanță de mai bine de 50 de metri de locul în care protestatarii erau urcați cu forța în mașina poliției. De asemenea, nici un polițist nu a cerut reporterilor să se legitimeze și nici nu s-au prezentat ei înșiși în momentul reținerii. Pro TV a emis ulterior o declarație prin care califică incidentul drept un act de intimidare a postului de televiziune care încerca să își facă în mod liber și corect meseria. În declarație, postul de televiziune cerea ca Ministerul Afacerilor Interne să își ceară oficial scuze pentru acest incident, iar ofițerii care au comis acest abuz să fie sancționați.
Actori implicați	Poliția Chișinău; reporterii Tatiana Gavriluc și Maia Andrușca.
Situația actuală	Nu s-a întocmit un proces-verbal care să explice actele poliției, iar comisarul Dumitru Rusu (sect. Centru) a negat demagnetizarea casetei video a reporterilor de la DTV. Cazul a fost abandonat.
Comentarii	Aceste acțiuni ale forțelor de ordine au violat art. 1 și 20 din legea presei. Faptul că polițiștii nu s-au legitimat în momentul reținerii jurnaliștilor, iar motivul reținerii invocat de către comisarul Dumitru Rusu nu este valabil, ne permite să conchidem că au fost încălcate și art. 247 și 248 ale CA abrogat (Reținerea administrativă și Organele (persoanele cu funcții de răspundere) împuternicite să efectueze reținerea administrativă). De asemenea, a fost lezată dreptul constituțional cu privire la libera circulație, prevăzut de art. 27 al Constituției RM.

Data	28.03.2007
Numele instituției media	Ziarul „SP”, Bălți
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Sechestrarea de către forțele de ordine a unei părți a tirajului ziarului SP din Bălți
Descrierea cazului	<p>La 28 martie 2007, tirajul ziarului regional de expresie rusă „SP” a fost reținut de către ofițerii Poliției Economice din Bălți. Directorul comercial al ziarului, Rodica Deleu, spune că incidentul a fost o acțiune bine planificată a poliției, deoarece aceștia au așteptat preț de câteva ore mașina redacției la intrarea în Bălți din direcția orașului Edineț. Aproximativ în același interval de timp o echipă de polițiști a descins și la Tipografia din Edineț, unde se edita acest ziar. În urma controlului efectuat, oamenii legii au depistat un surplus de circa 2,3 mii de exemplare a două suplimente care, la 29 martie, urmau să fie anexate, la ediția de limbă română a ziarului „SP”. Incidentul este calificat de redacție drept „intimidare a presei independente în preajma alegerilor locale”. În ultima vreme, ziarul a publicat mai multe articole critice la adresa unor funcționari publici locali, exponenți ai partidului de guvernământ. Acțiunile Poliției Economice din Bălți au cauzat suspendarea apariției ediției în limba română a ziarului „SP” în săptămâna respectivă, cauzând prejudicii cititorilor și redacției „SP”. Organizații de media, precum și Misiunea OSCE în Moldova s-au arătat îngrijorate vizavi de acest incident, afirmând că „sechestrarea tirajului este una din cele mai grave forme de obstrucționare a libertății de exprimare” relatează Agenția Monitor Media din Bălți.</p> <p>Asociația Presei Independente (API) și Centrul Independent de Jurnalism (CIJ) califică acest incident drept un abuz din partea forțelor de ordine și o tentativă evidentă de intimidare a presei independente. Aceste organizații au solicitat Ministerului de Interne să investigheze legalitatea acțiunilor Poliției Economice din Bălți, iar Comisiei parlamentare pentru cultură, știință, învățământ, tineret, sport și mijloace de informare în masă și Comisiei pentru drepturile omului să se autosesizeze în legătura cu cazurile de restricționare a libertății presei și libertății de exprimare produse în zilele de 27 și 28 martie 2007.</p>
Actori implicați	Poliția Economică Bălți; ziarul „SP” din Bălți.
Situația actuală	Conform Legii cu privire la libertatea de exprimare, adoptată și intrată în vigoare în 2010, „Confiscarea tirajului sau lichidarea mass-mediei scrise poate avea loc, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, doar în cazurile în care aceasta este necesară într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică ori pentru a împiedica divulgarea informațiilor ce constituie secret de stat”. Autoritățile statului nu au luat măsuri de investigare a cazului. Cazul a fost abandonat.

Data	26.02.2008
Numele instituției media	Postul de radio „Vocea Basarabiei”
Tipul media	Radio
Subiectul	Controale nejustificate la postul de radio „Vocea Basarabiei”
Descrierea cazului	<p>Postul de radio „Vocea Basarabiei” a fost supus mai multor controale din partea autorităților de stat.</p> <p>Postul de radio susținuse că organelor de forță le-a fost solicitat printr-o ordonanță a Procuraturii Generale (PG) să recurgă la „controale tematice” la respectivul post de radio. Trei ofițeri ai Centrului de Combatere a Crimelor Economice și Corupției (CCCEC) au efectuat timp de 10 zile un control financiar al activității postului de radio, în baza unei ordonanțe a Procuraturii Generale, sub pretextul că la „Vocea Basarabiei” s-ar fi comis fraude financiare și este necesară verificarea modului de cheltuire a granturilor obținute din România. După ce fondatorii postului de radio au solicitat motivația autorizației, aceștia au revenit cu ordonanța dată de șeful secției exercitare a urmăririi penale în cauze excepționale din cadrul Procuraturii Generale (PG), Ion Buliga, din care au aflat că, la 25 decembrie 2007, a fost pus pe rol un dosar penal pe numele postului.</p> <p>Din ordonanță, angajații de la radio „Vocea Basarabiei” au aflat că postul a fost monitorizat în perioada 9 - 18 noiembrie 2007 și procurorii au stabilit că în cadrul emisiunii „Forum” au fost difuzate „unele mesaje pasibile de a fi calificate drept chemări publice la răsturnarea sau schimbarea prin violență a orânduirii constituționale ori la violarea integrității teritoriale a R. Moldova”.</p> <p>Ulterior, la 19 martie 2008, în cadrul unei conferințe de presă fondatorii postului de radio au declarat că în activitatea economico-financiară a postului de radio „Vocea Basarabiei” nu au fost depistate încălcări semnificative și organele de control nu au aplicat sancțiuni. Fondatorii nu-și pot explica legătura dintre revizia economico-financiară și dosarul intentat de procuratură. Potrivit avocatului Constantin Tănase, timp de 3 luni, nici unul din fondatori, prezentatori sau radioascultători, nu au fost atrași în calitate de bănuți și nu li s-au adus învinuiri într-un dosar atât de serios ca instigarea la răsturnarea regimului. Organele de drept nu au prezentat conducerii postului radio înregistrări sau alte dovezi.</p>
Actori implicați	Procuratura Generală; structurile de forță; postul de radio „Vocea Basarabiei”
Situația actuală	Conform jurisprudenței CtEDO, jurisprudență care este aplicabilă direct în legislația națională, caracterul masiv al perchezițiilor, care ar putea fi substituite cu măsuri mai respectuoase în conformitate cu dreptul reclamanților, ar putea să fie disproporționat scopurilor legitime urmărite, astfel fiind violate normele conținute în art. 10 al CEDO (<i>Ernst și alții / Belgia</i> , din 15/07/2003). Dosarul a fost clasat.

Data	14.04.2008
Numele instituției media	Ziarul „Jurnal de Chișinău”
Tipul media	Periodic
Subiectul	Aplicarea sechestrului pe contul ziarului independent „Jurnal de Chișinău”
Descrierea cazului	<p>Publicația „Jurnal de Chișinău”, a primit încheierea Judecătoriei Centru din Chișinău prin care este informat că instanța a decis aplicarea sechestrului pe contul publicației pe suma de 300 mii de lei. Hotărârea a fost luată la 14 aprilie, însă ziarul a fost pus la curent despre aceasta abia la 22 aprilie. Instanța a decis aplicarea sechestrului ca urmare a unei cereri depuse de un fost procuror din Dondușeni. Acesta a pretins că două articole, publicate în 2003 și 2004, i-au lezat onoarea și demnitatea.</p> <p>Judecătoria sectorului Centru a decis astfel să ia măsuri de asigurare a acțiunii în procesul judiciar intentat de către un fost procuror din Dondușeni, care pretinde că Jurnal de Chișinău i-ar fi lezat onoarea și demnitatea publicând două articole - unul la 9 mai 2003 cu titlul „Procurorul de Dondușeni – acuzat de violarea unei femei de 62 de ani” și altul la 24 august 2004 cu titlul „A doua Transnistrie”. Fostul procuror a fost într-adevăr anchetat în calitate de bănuț în cazul violării unei femei, iar Jurnal de Chișinău nu a făcut decât să relateze despre acest caz. Fostul procuror a depus acțiune de defăimare în anul curent, după mai bine de 4 ani de la publicarea materialelor. Potrivit unei declarații a organizațiilor societății civile, legislația R. Moldova nu prevede un termen de prescripție pentru acțiunile pentru apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, însă alta este situația în privința acțiunilor în repararea prejudiciului moral. Conform art. 1424 Cod Civil al RM, acțiunile pentru repararea prejudiciului se prescriu timp de 3 ani, din momentul în care persoana vătămată a aflat despre existența prejudiciului.</p> <p>În aceste condiții, există teme pentru a presupune că în spatele acțiunii de sechestr se pot ascunde alte motive decât cele anunțate, altfel care ar fi fost necesitatea sechestrului, decât intimidarea și blocarea activității Jurnal-ului pe o anumită perioadă, dacă repararea prejudiciului moral oricum nu va fi plătită reclamantului.</p>
Actori implicați	Ziarul „Jurnal de Chișinău”; Judecătoria Centru.
Situația actuală	Curtea de Apel Chișinău (CAC) a dispus, ridicarea sechestrului de pe conturile bancare, astfel încât acestea au fost deblocate. La 7 mai 2008 conturile „Jurnalului de Chișinău” au fost deblocate.
Comentariile juristului	Acțiunile în cauză reprezintă o intimidare directă a activității ziarului, datorită incapacității financiare de a mai fi editat.

Data	26.03.2009
Numele instituției media	Ziarul „SP”, Bălți
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Agresați și amenințați la o întrunire electorală a PCRM
Descrierea cazului	<p>Editorul săptămânalului „SP” din Bălți, Slava Perunov, a fost agresat la o întrunire electorală a șefului statului Vladimir Voronin, în Palatul de Cultură din localitate. În pofida faptului că s-a legitimat, lui Perunov i-a fost interzis accesul în sală, iar când a insistat, unul dintre tinerii care i-au barat calea l-a lovit cu pumnul și a închis ușa. Conform legislației, accesul jurnaliștilor la evenimentele electorale este liber. Frațiunea majoritară comunistă a respins, vineri, cererea lui Perunov de a include pe ordinea de zi a Consiliului Municipal Bălți audierea unei declarații pe marginea incidentului.</p> <p>Comuniștii au declarat că Perunov operează cu o “dezinformare” și că “numai cei ai lui Filat bat tare în jurnaliști”. Perunov a mai publicat în ziarul SP o investigație care relatează despre implicațiile PCRM în activitatea editorială a câtorva medii de informare private din Bălți.</p>
Actori implicați	Jurnalistul Slava Perunov; sportivi ai Clubului Pankration din Bălți, Vladimir Voronin, liderul Partidului Comuniștilor.
Situația actuală	PCRM și Procuratura nu au reacționat la acest caz de agresiune față de presă.
Comentarii	Au fost violate art. 1 (libertatea presei) și 20 (drepturile și obligațiile jurnalistului) din Legea presei, precum și art. 164 al CA abrogat, huliganismul nu prea grav.

Data	08.04.2009
Numele instituției media	Publicația „Ziarul de Gardă”; postul TV „Jurnal TV”.
Tipul media	Publicație de investigație; TV.
Subiectul	Jurnaliști agresați fizic de forțele de ordine și intimidați după revoltele din 7 aprilie 2009.
Descrierea cazului	<p>După revolta tinerilor de la 7 aprilie 2009, jurnaliștilor le-a fost refuzat accesul la orice proces de obținere a informației publice. Mai mulți jurnaliști au fost agresați și intimidați. Pe data de 8 aprilie, patru reporteri ai Ziarului de Gardă au fost intimidați de către reprezentanți ai forțelor de ordine. Cei patru reporteri (Alina Radu, Anastasia Nani, Tatiana Ețco și Nicolae Cuschevici) au fost agresați în spatele Palatului National de către polițiști. Jurnaliștii au fost amenințați că li se vor distruge camerele de fotografiat. Reporterilor le-au fost răsucite mâinile, au fost lovite camerele foto. Reporterii au mers în scuarul din spatele Palatului National pentru a se documenta și lua imagini după ce au observat că un grup de persoane îmbrăcate în negru au trântit la pământ și au lovit câțiva tineri. Deși toți reporterii s-au legitimat, nici unul dintre agresori n-a vrut să se legitimeze.</p> <p>În aceeași zi, Oleg Brega, reporter al postului „Jurnal TV”, a fost bătut în spatele clădirii Guvernului de polițiști, unul dintre ei având echipamentul formațiunii Scut, fiindu-i sustrate 2 camere de filmat.</p> <p>Comportamentul neadecvat al structurilor de forță față de jurnaliști, ci față de orice cetățean interesat de ceea ce petrecea atunci nu a fost justificat și nici explicat.</p>
Actori implicați	Poliția Chișinău; Alina Radu, Anastasia Nani, Tatiana Ețco, Nicolae Cuschevici, Oleg Brega.
Situația actuală	Asupra acestor abuzuri au fost făcute mai multe declarații ale organizațiilor societății civile din Moldova și de peste hotare.
Comentariile juristului	<p>Acțiunile forțelor de ordine pot fi încadrate în limitele articolului 328, al. 2, pct. a) și c) al Codului Penal.</p> <p>Articolul 328. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu</p> <p>(1) Săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, se pedepsește (...)</p> <p>(2) Aceleași acțiuni însoțite:</p> <p>a) de aplicarea violenței;</p> <p>c) de tortură sau acțiuni care înjosesc demnitatea părții vătămate (...).</p>

Data	07.04.2010
Numele instituției media	Jurnalist freelancer
Tipul media	
Subiectul	Jurnalist arestat la Tiraspol pentru presupuse acțiuni de spionaj în favoarea autorităților Republicii Moldovei contra regimului nerecunoscut de la Tiraspol
Descrierea cazului	<p>Ernest Vardanyan, un jurnalist freelancer din regiunea transnistreană, a fost arestat de autoritățile de la Tiraspol, fiind acuzat de „trădare de patrie”. Serviciile secrete transnistrene au motivat că ziaristul ar fi făcut spionaj în favoarea Chișinăului. Jurnalistul, care a fost arestat în seara zilei de 7 aprilie în prezența soției și copiilor săi, se află în arestul serviciilor secrete din regiunea separatistă și riscă până la 20 de ani de închisoare, potrivit legislației locale. Mandatul de arest pe numele jurnalistului a fost emis de o instanță pe un termen de două luni. Securitatea transnistreană a făcut percheziții la domiciliul jurnalistului, iar, potrivit unor informații, ar fi confiscat computerul lui Ernest Vardanyan. Jurnalistul Ernest Vardanyan a lucrat comentator la agenția rusă „Novâi reghion” (NR2), fiind cunoscut ca ziarist ce a colaborat cu ziarul „Puls” de la Chișinău. Este cunoscut ca autor al unor comentarii critice moderate la adresa regimului de la Tiraspol.</p> <p>Pe 16 decembrie 2010 Ernest Vardanean a fost găsit vinovat pentru înaltă trădare și condamnat de instanța transnistreană la 15 ani privațiune de libertate pentru spionaj în favoarea Republicii Moldova.</p> <p>Mai multe organizații neguvernamentale locale și internaționale au protestat față de acest abuz, cerând eliberarea jurnalistului.</p>
Actori implicați	Jurnalistul Ernest Vardanyan; autoritățile separatiste de la Tiraspol.
Situația actuală	Vicepremierul Victor Osipov, responsabil în Guvernul Filat pentru reîntregirea teritorială, și-a exprimat îngrijorarea față de soarta jurnalistului și a făcut apel ca să fie eliberat. Victor Osipov a menționat că toți reprezentanții implicați în reglementarea conflictului transnistrean cunosc despre cazul lui Ernest Vardanean și depun toate eforturile pentru ca acesta să fie liber.
Comentariile juristului	Au fost violate o multitudine de drepturi materiale și procesuale, constituționale, etc., însă din cauza că R. Moldova nu deține controlul acestui teritoriu, nu este posibilă protecția acestor drepturi. Totuși, în cazul Ilașcu CtEDO condamna R. Moldova pentru inacțiune, faptul că ea nu deține controlul, nu înseamnă că trebuie să abandoneze cazul și să nu întreprindă nici o acțiune.

CRITERIUL TEMATIC. LIMITAREA ACCESULUI JURNALIȘTILOR LA INFORMAȚII DE ORDIN PUBLIC

Data	22.11.2001
Numele instituției media	Agencție de știri „DECA press”
Tipul media	Agencție de știri
Subiectul	Reporterului DECA press i-a fost interzis interviuarea șefului statului
Descrierea cazului	Reporterul Agenției DECA-press a fost silit de angajații Serviciului de Securitate și Pază a Președinției (S.S.P.P.) să părăsească sediul Primăriei Bălți, unde, în a doua jumătate a zilei, Vladimir Voronin a avut o întrevvedere cu factorii decizionali ai județului și orașului Bălți. Agenția DECA-press precizează că, în timpul vizitei șefului statului la Bălți, la 1 noiembrie, reprezentanților presei locale nu li s-a permis, pe parcursul vizitei, să-l interviueze pe Vladimir Voronin. Jurnaliștii au fost „utilizați” doar în calitate de alai al Președintelui Voronin în timp ce șeful statului a vizitat două societăți din municipiul Bălți. Potrivit agenției de știri este pentru a doua oară când Vladimir Voronin, de la alegerea sa în calitate de șef al statului, vizitează orașul Bălți și convoacă întruniri cu funcționarii publici locali, la care nu este admisă presa.
Actori implicați	Angajații Serviciului de Securitate și Pază a Președinției (S.S.P.P.); reporterul agenției DECA press; Vladimir Voronin, ex-președinte al R.Moldova.
Situația actuală	Jurnaliștii nu au reușit să-l interviueze pe Vladimir Voronin fiind impuși să părăsească instituția. Cazul a fost abandonat.
Comentariile juristului	Au fost violate articolele 1, 3, 20 din Legea presei, precum și art. 34 al Constituției R. Moldova, dreptul la informație.

Data	24.01.2003
Numele instituției media	Reprezentanți ai mai multor instituții mass-media
Tipul media	
Subiectul	Vladimir Voronin a interzis accesul jurnaliștilor la informație.
Descrierea cazului	La data de 24 ianuarie 2003 Vladimir Voronin a interzis asistarea mai multor jurnaliști la prezentarea Raportului de Activitate pentru anul 2002 de către Consiliul Colegial al Centru-lui de Combateră a Corupției și a Crimelor Economice. La ședință au fost lăsați să treacă numai reprezentanții a cel mult patru organe mass-media, majoritatea de stat și un reprezentant al presei locale. În toila audierii raportului de bază pe marginea chestiunilor puse în discuție, prezentat de către directorul CCCEC, Nicolae Roibu, președintele Voronin a întrerupt discursul acestuia după ce a observat că în sala de ședințe mai erau prezenți jurnaliștii. Șeful statului a dispus, pe un ton ultimativ, ca toți jurnaliștii să părăsească sala, pentru ca ședința să poată continua în lipsa acestora. Voronin a spus că colegiul are de examinat „chestiuni de lucru”, de aceea presa nu are ce căuta în sală. Astfel, președintele țării, delegă presei încă de la venirea partidului său la putere în 2001 un rol pur decorativ.
Actori implicați	Președintele R. Moldova, Vladimir Voronin; reprezentanți ai presei.
Situația actuală	Jurnaliștii s-au revoltat cu privire la atitudinea Președintelui față de ei, însă nu au întreprins nimic. Caz abandonat.
Comentariile juristului	Au fost violate articolele 1, 3, 20 din Legea presei, precum și art. 34 al Constituției R. Moldova, dreptul la informație.

Data	Decembrie 2003
Numele instituției media	Ziarul „Moldavskie vedomosti”
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Refuzarea acreditării unui jurnalist pe lângă serviciul de presă al instituției prezidențiale
Descrierea cazului	În decembrie 2003, redactorul-șef al publicației „Moldavskie vedomosti” a înaintat Președinției o cerere prin care a solicitat acreditarea sa pe lângă serviciul de presă al instituției pentru anul 2004. Tot în decembrie 2003, Ciubașenco a fost rugat să părăsească o conferință de presă susținută de președintele Vladimir Voronin, în pofida faptului că legitimația pentru 2003 îi garanta accesul. La 19 februarie 2004, Dmitri Ciubașenco a aflat că nu a fost inclus în lista jurnaliștilor acreditați, iar petiția publicației în acest subiect, remisă Președinției la 26 februarie curent, a rămas fără răspuns. Dmitri Ciubașenco consideră că motivul real pentru care nu a fost acreditat la Președinție este faptul că aceasta instituție nu tolerează ziarul pe care îl conduce. Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a început examinarea dosarului în iunie 2004. La 20 iulie, un complet de judecată al contenciosului administrativ al CSJ a dat câștig de cauză președinției în procesul intentat de publicația „Moldavskie Vedomosti”, considerând cererea drept „neîntemeiată”. Publicația „Moldavskie vedomosti” a atacat prin recurs în Colegiul Lărgit al CSJ decizia contenciosului administrativ al Curții, prin care a fost respinsă cererea ziarului de a obliga Președinția R.Moldova să-l acrediteze pe redactorul-șef al acestei surse mediatiche, Dmitri Ciubașenco, pe lângă serviciul de presă al instituției prezidențiale pentru anul 2004.
Actori implicați	Publicația Moldavskie Vedomosti și Colegiul Lărgit al Curții Supreme de Justiție.
Situația actuală	Curtea Supremă de Justiție (CSJ) a respins în decembrie 2004 recursul publicației „Moldavskie vedomosti” în dosarul privind refuzul Președinției RM de a-l acredita pe redactorul-șef al acestei surse mediatiche, Dumitru Ciubașenco, pe lângă Serviciul de presă al instituției prezidențiale pentru anul 2004. Alte măsuri cu privire la acest caz nu au fost luate.
Comentariile juristului	Au fost violate articolele 1, 3, 20 din Legea presei, precum și art. 34 al Constituției R. Moldova, dreptul la informație.

Data	16 decembrie 2005
Numele jurnalistului	Redactorul-șef al “Ziarul de Gardă” Aneta Grosu
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Ziarist reținut într-o instituție publică
Descrierea cazului	La 16 decembrie 2005, Aneta Grosu, redactor-șef al săptămânalului independent de investigații “Ziarul de Gardă” a fost arestată într-o instituție publică, Curtea de Apel Chișinău, pe motiv că a luat poze pe holul instanței. Aneta Grosu se afla la Curtea de Apel, unde fusese chemată cu întârziere de aproape două luni pentru a ridica o hotărâre judiciară pe marginea unui dosar de presă, examinat de Curte la 26 octombrie 2005. Dosarul fusese deschis împotriva ei la cererea ex-ministrului Educației, Gheorghe Sima. În așteptarea deciziei, ziarista lua niște poze pe holurile Curții de Apel. Pe neașteptate, două persoane, una în robă judecătorească și alta în civil, aflate într-un dialog pe hol, observând că sunt surprinse de camera de luat vederi, s-au năpustit asupra ziaristei, insistând să-i sustragă camera digitală. Deși ziarista s-a legitimat, cerându-le și lor să o facă, aceștia nu au renunțat la abuzuri. Ei au chemat serviciul de pază, după care judecătorul a dispărut, iar celălalt, împreună cu paza au escortat-o cu forța în cabina Serviciului de Pază. “Civilul” i-a ordonat pazei să cheme la fața locului superiorii săi și un echipaj de poliție, pentru escortarea ziaristei la Comisariatul Botanică. “Civilul” brutaliza și amenința cu răfuiala fizică și cu încarcerarea în cazul în care ziarista refuza să predea camera-foto. Deși insista să fie eliberată, argumentând că ceea ce se întâmpla este un abuz, deoarece ea se află în exercițiul funcțiunii, “civilul” a forțat-o să distrugă în prezența lui pozele din aparat. Deoarece “civilul” refuză în continuare să se legitimeze, ziarista a cerut pazei să-i explice ce se întâmpla, de ce este reținută, în ce teme și cine este persoana care dirijează cu ei. Răspunsul a fost: “E șef aici, iar noi executăm ordinele șefului”. Ulterior, ziarista a stabilit, de la persoane care l-au identificat pe “civil”, că acesta nu este angajat al Curții de Apel și că este avocat, soțul unei judecătore de la Curtea Economică de Apel, Ion Moraru. Ziarista Aneta Grosu a fost eliberată doar după intervenția avocatului ei și a reprezentanților mass-media. Eliberarea s-a produs la indicația președintelui Curții de Apel, Anatol Doga, care fusese telefonat de ziaristi. La solicitarea Anetei Grosu, Doga a refuzat să divulge numele celor care se făcuseră vinovați de reținerea și intimidarea ei. Echipa „Ziarului de Gardă” și-a exprimat îngrijorarea în legătură cu acest caz de reprimare flagrantă a libertăților profesionale ale unui jurnalist, aflat în exercițiul funcțiunii într-un spațiu public și, mai mult, într-o instituție de drept.
Actori implicați	Redactor-șef al “Ziarul de Gardă” Aneta Grosu; Curtea de Apel Chișinău; Serviciul Pază de Stat.
Situația actuală	Caz finalizat cu o investigație jurnalistică a ziarului cu privire la această stupidă și totodată îngrijorătoare situație.
Comentariile juristului	Acest caz este alarmant deoarece pe lângă faptul că au fost încălcate mai multe norme administrative, constituționale ș.a., aceste încălcări sunt înfăptuite de niște persoane care ar trebui să ocrotească ordinea de drept și să apere cetățenii de niște eventuale violări ale legii. Din acest motiv, este necesară efectuarea unei investigații de către organele procuraturii, dar și de Colegiile disciplinare ale Baroului de Avocați din RM și a Consiliului Superior al Magistraturii.

Data	16.02.2008
Numele instituției media	Ziarul „Timpul de dimineață”
Tipul media	Publicația periodică
Subiectul	O ziaristă de la „Timpul” a fost agresată de un agent din paza premierului
Descrierea cazului	Ziarista Irina Codrean a fost agresată de către un agent din paza de corp a premierului Vasile Tarlev, pe teritoriul Bazei auto a Aparatului Guvernului, care era inspectată de către premier. Deși ziarista s-a legitimat, invocând faptul că premierul este o persoană publică și vizitează un obiectiv public, la indicația șefei Serviciului de presă, Carmena Lupei, unul dintre gardienii premierului a scos-o pe jurnalistă cu forța din incinta întreprinderii respective. Înainte de incident, ziarista publicase un articol în legătură cu unele nereguli comise de această instituție la achiziționarea a 17 automobile „Skoda”. Agentul care a aplicat forța împotriva ziaristei nu s-a legitimat sau măcar prezentat, cu toate că Irina Codrean îi ceruse acest lucru.
Actori implicați	Irina Codrean, reporteră la ziarul Timpul; agent din paza de corp a premierului Vasile Tarlev.
Situația actuală	ONG-urile specializate au semnat un protest în care cer autorităților să pedepsească vinovații și să ia măsuri pentru a stopa practica brutală de comunicare cu presa.
Comentariile juristului	Au fost violate articolele 1, 3, 20 din Legea presei, precum și art. 164 din Codul administrativ.

Data	27.11.2008
Numele instituției media	Pro TV Chișinău
Tipul media	TV
Subiectul	Bodyguardii președintelui obligă cameramanii să șteargă imaginile în care sunt surprinși
Descrierea cazului	Un operator al postului PRO TV Chișinău a fost obligat de către agenții din garda de corp a președintelui Vladimir Voronin să șteargă imaginile în care apar doi ofițeri de pază urcând într-o mașină. Indecentul s-a produs după vizita șefului statului la Centrul Anticorupție. Serviciul de presă al Președinției a declarat atunci, citat de „PRO TV Chișinău”, că ofițerii nu vor să fie filmați, însă a recunoscut că aceștia au reacționat inadecvat. Nu exista nici o prevedere legislativă ce le-ar permite agenților de pază să șteargă imaginile filmate de către operator. Reprezentanții Președinției au recunoscut că au mai existat asemenea incidente și că ofițerii din paza șefului statului au fost informați să nu intervină în cazul în care au fost surprinși de camerele de luat vederi. Acesta nu este singurul caz când agenți din pază ai șefului statului obligă operatorii de televiziune să șteargă imaginile filmate, în lipsa unei explicații legale.
Actori implicați	Operatorul ProTV; agenți din garda de corp a președintelui Vladimir Voronin.
Situația actuală	Serviciul de presă al Președinției a declarat că ofițerii au reacționat inadecvat, deși nu s-au grăbit să mearcă pe aceștia. Cazul a fost consumat.
Comentariile juristului	A fost violat art. 328 CP, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu.

Data	07.04.2009
Numele instituției media	Associated Press, EPA, France Press, Intact Images, NewsIn, Mediafax, Reuters, ziarele Evenimentul Zilei, Jurnalul National, Ziua și televiziunea Realitatea TV.
Tipul media	
Subiectul	Limitarea accesului jurnaliștilor străini în Moldova în timpul protestului din 7 aprilie
Descrierea cazului	Cel puțin 18 jurnaliști români care circulau dinspre România spre Chișinău, au fost opriți și întorși din drum de la punctele Galați-Giurgiulești și Oancea-Cahul, conform datelor Agenției de Monitorizare a Presei ActiveWatch din România și a Centrului Român pentru Jurnalism de Investigație. Vameșii moldoveni au invocat defecțiuni ale sistemului computerizat și le-au solicitat jurnaliștilor mai multe acte: invitații scrise, asigurări medicale speciale, acreditări de presă din partea Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) de la Chișinău, în timp ce pentru a trece frontiera dintre România și R. Moldova e necesară doar prezentarea pașaportului străin. Ulterior, a fost introdus regimul de vize cu România, iar ambasadorul Filip Teodorescu a fost expulzat.
Actori implicați	Associated Press, EPA, France Press, Intact Images, NewsIn, Mediafax, Reuters, ziarele Evenimentul Zilei, Jurnalul National, Ziua și televiziunea Realitatea TV.
Situația actuală	Cazul a fost consumat. În pofida protestelor din partea organizațiilor neguvernamentale naționale și internaționale, ale Uniunii Europene, regimul de vize, instituit absurd, nu a fost înlăturat decât odată cu noua guvernare.
Comentariile juristului	Au fost violate art. 27 din Constituția R. Moldova și art. 22 din Legea presei.

Data	09.07.2009
Numele instituției media	TV-Prim
Tipul media	TV
Subiectul	Jurnalistă din Glodeni brutalizată de un ofițer din garda de corp a premierului.
Descrierea cazului	<p>Ofițerii din garda de corp a premierului au interzis accesul unei echipe de jurnaliști de la postul „TV-Prim” la o ședință a funcționarilor din raion la care a participat Zinaida Greceanii. Ca reacție a insistențelor jurnaliștilor de a li se permite accesul în sală unul dintre bodygarzi a îmbrâncit o jurnalistă, amenințând-o că va scoate arma din dotare. Camera-manul a fost dus de bodygarzi la un alt etaj. Șeful Serviciului de presă al Guvernului, Vitalie Condrațchi, a declarat pentru Monitor Media că „întâlnirea de la Glodeni a fost una cu acces restricționat, iar jurnaliștii trebuiau să țină cont de indicațiile ofițerilor din garda de corp”. La rândul lor, jurnaliștii susțin că în ajun au fost invitați de administrația locală la ședința cu premierul.</p> <p>Jurnaliștii locali afirmă că nu este pentru prima dată când le este restricționat accesul la unele reuniuni cu demnitari de stat. Soarta jurnalistei de la Glodeni a fost împărtășită și de jurnaliștii Igor Melnic și Vladimir Thorik de la ziarul „Moldavskie vedomosti”</p>
Actori implicați	Ofițerii din garda de corp a premierului Zinaida Greceanii; jurnalista Rodica Nimerenco.
Situația actuală	Caz abandonat
Comentarii operatori	Au fost încălcat art. 313 din Codul Contravențional (Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu): Săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii (...). De asemenea, au fost violate art.1, 3, 20 din Legea presei.

CRITERIUL TEMATIC. PREZENȚA CENZURII

Data	05.06.2001
Numele instituției media	Emisiunea „Clubul de presă” de la postul de televiziune TVM
Tipul media	TV
Subiectul	Excluderea emisiunii „Clubul de presă” de la postul TVM
Descrierea cazului	„Clubul de presă” a fost exclus din grila de programe a Televiziunii Naționale. Emisiunea care urma să fie difuzată pe post în seara zilei de 31 mai 2001 a fost retrasă cu numai câteva ore înainte de emisie, pe motiv că „nu mai corespunde rigorilor de care este ghidată Compania de Stat „Teleradio Moldova”. Potrivit unei declarații a realizatorilor emisiunii, ediția de rând a „Clubului de presă” și-a propus să reflecte câteva evenimente mediatice din luna mai: festivalul mass-media sub genericul „O presă liberă - o societate liberă”; ședința Clubului de presă cu reprezentanți ai partidelor extraparlamentare; conferința cu tema „Defăimarea, probleme și soluții”; masa rotundă „Știrea despre tine și pentru tine”; o discuție la tema „Jurnalismul și interesul omului simplu”. În cei doi ani de apariție sistematică a emisiunii realizatorii acesteia au probat respectarea principiilor democratice de funcționare a presei și au promovat ideea libertății de exprimare. „Centrul Independent de Jurnalism, Comitetul pentru Libertatea Presei, Uniunea Jurnaliștilor din R. Moldova, Asociația Presei Electronice, Asociația Presei Independente, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație au protestat în legătură cu acest abuz administrativ al conducerii Companiei de stat „Teleradio-Moldova”, care semnaleză o dată în plus tendința de suprimare a diversității de opinie în emisiunile Tele-radiodifuziunii și au cerut Parlamentului și Guvernului să asigure libertatea cuvântului, accesul la informație și pluralismul de opinii în mass-media de stat”.
Actori implicați	Compania de stat „Teleradio-Moldova”, „Centrul Independent de Jurnalism, Comitetul pentru Libertatea Presei, Uniunea Jurnaliștilor din R. Moldova, Asociația Presei Electronice, Asociația Presei Independente, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație.
Situația actuală	Protestul a fost ignorat de către autorități.
Comentariile juristului	La CtEDO, în decizia Manole și alții contra Moldovei, guvernul nu a contestat faptul că a existat cenzură, plus la aceasta, în raportul CCA din 2002 se spune că politica în vigoare la acea vreme la TRM nu permitea utilizarea anumitor cuvinte sau expresii.

Data	27.07.2001
Numele instituției media	Agenție de știri „Moldpress”.
Tipul media	Agenție de știri
Subiectul	Imixtiune în treburile interne ale Agenției oficiale de știri „Moldpress”
Descrierea cazului	Guvernul R. Moldova a numit un nou director al agenției de știri „Moldpress” într-un mod ciudat. Patru reporteri de la această agenție au demisionat, în semn de protest față de decizia Guvernului de a-l înlocui pe directorul general al agenției Dumitru Țîra, cu fostul redactor-șef al oficiosului guvernamental de limbă rusă „Nezavisimaia Moldova”, Boris Marian. Reporterii protestatari au depus cererile de demisie după ce noul director a intrat în exercițiul funcțiunii. Reporterii au protestat „împotriva manierei în care Guvernul a luat această decizie, fără a o argumenta” și fără a consulta opinia lor. Ei consideră că „această manieră denotă ignoranța față de presă și riscă să compromită libertatea de exprimare”.
Actori implicați	Patru reporteri ai Agenției oficiale de știri Moldpress; Boris Marian - fostul redactor șef al „Nezavisimaia Moldova”; Guvernul R. Moldova.
Situația actuală	Noul director a intrat în exercițiul funcțiunii, decizia a fost reconfirmată în Monitorul Oficial.

Data	27.02.2002
Numele instituției media	TVM
Tipul media	TV
Subiectul	Cenzură internă la Teleradio-Moldova
Descrierea cazului	Directorul Departamentului actualități, Victor Tăbîrță, a exclus din buletinul informativ, cînd reportajele erau pregătite deja de a fi puse pe post, patru subiecte: relatarea despre proiectul de raport care urma a fi discutat în plenul Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (variantele rusă și română), reportajul de la conferința de presă susținută de liderul Partidului Social-Democrat, Oazu Nantoi, (variantele rusă și română), de la conferința de presă a Uniunii Combatanților (variantele rusă și română), reportajul de la inaugurarea Muzeului Memoriei Neamului, la sediul Asociației victimelor regimului comunist și a Veteranilor de război ai Armatei Române (variantele rusă și română). Victor Tăbîrță nu a permis echipei de filmare să meargă la conferința de presă a Asociației Naționale a Fermierilor. Controlul masiv al puterii asupra presei de stat continuă pe fundalul unor afirmații insistente ale guvernanților și a conducerii Companiei „Teleradio-Moldova” că cenzură nu există. Din cauza cenzurii, mai mulți reporteri au plecat la alte instituții de presă.
Actori implicați	Conducerea Companiei „Teleradio Moldova”; Reporteri TVM.
Situația actuală	Majoritatea jurnaliștilor plecați de la TVM acum activează în alte instituții mass-media din țară, fie s-au angajat în politică.
Comentariul juristului	La CtEDO, în decizia Manole și alții contra Moldovei, guvernul nu a contestat faptul ca existat cenzură, plus la aceasta, în raportul CCA din 2002 se spune că politica în vigoare la acea vreme la TRM nu permitea utilizarea anumitor cuvinte sau expresii.

Data	10.10.2002
Numele instituției media	Săptămânalul „Accente”
Tipul media	Periodic
Subiectul	Organele de drept au interzis apariția unui număr a săptămânalului chișinăuian „Accente” și au arestat toată tehnica, arhiva și materialele redacției.
Descrierea cazului	Angajații Direcției anticorupție din cadrul MAI au sechestrat toate bunurile redacției „Accente” motivând că ar căuta „niște documente care ar avea legătura cu unele articole publicate în numerele anterioare ale ziarului”. S-ar fi pretins că Sergiu Afanasiu, directorul publicației „Accente” ar fi luat mită de la un om de afaceri pentru a nu publica careva informații în publicație. Pe numele acestuia a fost deschis un dosar penal. Ziariștii de la săptămânalul „Accente” susțin că „flagrantul organizat directorului publicației, Sergiu Afanasiu, în care a fost reținut pentru luare de mită, ar fi fost organizat în mod abuziv de persoane din conducerea de vîrf a Republicii Moldova, interesate în lichidarea publicației”. Avocatul lui Afanasiu, Roman Mihăieș, președintele Asociației avocaților liberi profesioniști din Republica Moldova, a menționat că în baza declarațiilor lui Afanasiu, acesta ar fi „victima unor intrigi iscate în jurul său”, aducând acuzații la adresa directorului SIS, Ion Ursu, a ministrului de Interne, Gheorghe Papuc, precum și a ex-ministrului de Interne, Vladimir Țurcanu, actualul ambasador al Republicii Moldova în Federația Rusă. Ziariștii de la „Accente” au sesizat autoritățile despre acest caz, inclusiv președintele țării dl V. Voronin, cerând ca Sergiu Afanasiu și Valeriu Manea să fie cercetați în stare de libertate, să nu favorizeze abuzul forțelor de ordine - în caz contrar vor declanșa o grevă a foamei. Un memoriu asupra acestui caz a fost înmănat Secretarului General al Consiliului Europei (CE), dl Walter Schwimmer, aflat într-o vizită de lucru la Chișinău, care a declarat că „arestarea unui ziarist este întotdeauna un lucru deosebit de serios și grav” și că „CE va monitoriza cazul „Accente”.
Actori implicați	Săptămânalul „Accente”, Sergiu Afanasiu, directorul publicației „Accente”, Roman Mihăieș, avocatul lui Afanasiu și președintele Asociației Avocaților liberi profesioniști din RM, Direcția Anticorupție din cadrul MAI..
Situația actuală	Procuratura municipiului Chișinău a restituit computerele ce aparțin redacției săptămânalului „Accente”, sechestrare de poliție pe 9 octombrie în timpul percheziției operate la sediul redacției după reținerea directorului publicației. Echipa „Accente” a acuzat poliția de înscenare a flagrantului ca reacție la seria de dezvăluiri publicate de săptămânalul „Accente” ce urmau să continue în numerele următoare.
Comentariile juristului	Violarea Codului de Procedura Penală, luarea de mită fără legătură cu sechestrul computerelor și a altor bunuri, arhiva și materialele, violarea art. 10 din Carta europeană a drepturilor omului, conform căreia statul are o obligație pozitivă în apărarea acestui drept.

Data	28.11.2003
Numele instituției media	Talk-show-ul „Bună seara”
Tipul media	Emisiune TV
Subiectul	Talk-show-ul „Bună seara”, moderat de Mircea Surdu suspendat după 10 minute de emisie
Descrierea cazului	La data de 28 noiembrie 2003, talk-show-ul „Bună seara”, moderat de Mircea Surdu, în care reprezentantul OSCE a fost invitat să discute, alături de reprezentantul permanent al Consiliului Europei (CE), Vladimir Filipov, și liderii celor trei fracțiuni din Parlamentul de la Chișinău, pe marginea planului rusesc de reglementare transnistreană. Moderato- rul programului, Mircea Surdu, a declarat că a fost anunțat verbal, printr-un intermediar, despre decizia administrației Companiei de a suspenda emisiunea. Pentru că nu a primit o confirmare oficială din partea lui Artur Efremov, președintele Companiei Teleradio-Moldova, prezentatorul și-a început emisiunea cu participarea în studio a lui Claus Neukirch, Iurie Roșca și Dumitru Braghîș, și abia peste aproape 10 minute a fost anunțat de regizori că emisia a fost blocată de la pupitrul central al companiei.
Actori implicați	Președintele Companiei Teleradio-Moldova, Artur Efremov, Claus Neukirch, purtătorul de cuvânt al Misiunii OSCE din Republica Moldova, conducerea RM.
Situația actuală	Fiind un nou episod din scenariul de suprimare a libertății de expresie, cazul a fost mediatizat, iar Talk-show-ul „Bună seara” continuă și astăzi.
Comentarii	Vezi cazul Manole și alții c/. Moldovei de mai sus. Curtea consideră că jurnaliștii, din motivul că nu aveau dreptul să abordeze anumite subiecte sensibile sau prejudiciabile din punct de vedere politic, au suferit o violare continuă a dreptului lor la libertatea de expresie

Data	noiembrie 2003 - 17.09.09
Numele instituției media	Teleradio Moldova
Tipul media	TV
Subiectul	Criza Teleradio Moldova
Descrierea cazului	Conflictul dintre administrația și lucrătorii televiziunii și radioului de stat din Moldova a început în noiembrie 2003, după ce actuala instituție a fost desființată printr-un decret și un nou „serviciu public” a fost creat. Mulți și-au exprimat îngrijorarea față de concedierile unei treimi din lucrători și față de lipsa de independență a noii instituții față de guvernul dictatorial. Pe 27.07.04, 70 salariați au format „Comitetul pentru apărarea valorilor umane și profesionale” și au început o grevă continuă, solicitând demisia directorilor. Poliția a răspuns cu sălbăticie demonstrației autorizate legal, atacând copii și bătând o femeie până la inconștiență. Administrația Companiei “Teleradio Moldova” a fost sesizată pe data de 15 iulie 2004, dar cu toate acestea până în 29.07.04 nu a avut loc nici un pas spre dialog din partea administrației Companiei de Stat. În schimb, împotriva protestatarilor au fost comise abuzuri prin care sunt violate drepturile și libertățile fundamentale ale omului. Începând cu data de 27 iulie, ora 22, în mod ilegal, fără nici un temei juridic a fost interzis accesul a 19 protestatari pe teritoriul Companiei de Stat. Acestui abuz se adaugă și acțiunile represive ale poliției împotriva protestatarilor. Deși Primăria Municipiului Chișinău a autorizat desfășurarea unui protest în regim non-stop în fața sediului Casei radio, cu permisiunea instalării corturilor, forțele de poliție și de securitate, nu au permis desfășurarea liberă a protestelor și instalarea unui cort în fața Casei radio. De fiecare dată când protestarii încercau să instaleze cortul, poliția intervenea și nu permitea realizarea acestui lucru. Dar instalarea unor corturi era necesară întrucât protestele se desfășurau non-stop și rămânerea peste noapte sub cerul liber, pe solul rece și umed prezenta pericol pentru sănătatea protestatarilor. După mai multe sesizări efectuate de către protestatari către: Administrația Companiei “Teleradio Moldova”, Consiliul de observatori al Companiei “Teleradio Moldova”, Comisia parlamentară pentru mass-media, Procuratura Generală a Republicii Moldova, Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne, Președintele Republicii Moldova la care nu au primit nici un răspuns, ei au adresat la 15.09.04 o petiție președintelui Vladimir Voronin, prin care îi solicită intervenția în soluționarea crizei de la Compania “Teleradio-Moldova”. Protestarii au cerut președintelui Voronin, “în calitatea sa de comandant suprem al forțelor armate precum și în calitate de garant al suveranității și al respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, să fie oprite acțiunile forțelor de ordine prin care jurnaliștii sunt intimidați, urmăriți, ascultați, bruscați și supuși unui tratament inuman și degradant”. Jurnaliștii protestatari solicită șefului statului “să fie înlăturate neîntârziat toate piedicile din partea autorităților și în special din partea poliției în ceea ce privește amenajarea liberă a locului de protest și desfășurarea manifestațiilor pașnice ale jurnaliștilor”. Președinția nu a formulat la data de 16.09.04 nici o reacție oficială la petiția adresată șefului statului de către jurnaliștii protestatari. Grupul de jurnaliști protestatari, au anunțat că se vor adresa la CtEDO. La 5 octombrie 2005, CtEDO a decis că la 13.12.05 să organizeze audieri publice, în cazul intentat de Larisa Manole și alți jurnaliști de la Compania publică de televiziune (Moldova 1) împotriva Republicii Moldova. După câțiva ani, de la depunerea cererii la CtEDO de către grupul de jurnaliști de Televiziunea publică Teleradio Moldova, CtEDO la 17.09.2009 a dat câștig de cauză reclamanților în dosarul Larisa Manole și alții versus Republica Moldova. CtEDO a constatat că după 2001 la televiziunea publică au fost interzise expresii precum limba română, Basarabia, istoria românilor. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a făcut publica decizia în cazul Larisa Manole și alții versus Republica Moldova în care se solicita recunoașterea violării dreptului la libera exprimare prin impunerea cenzurii la Televiziunea Națională. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a adoptat hotărârea celor 9 reclamanți - unanim.

Actori implicați	Compania Teleradio Moldova pe de o parte și un grup de angajați ai companiei pe de cealaltă parte; conducerea de stat de la acea perioadă.
Situația actuală	Rezolvat
Comentariile juristului	Conform deciziei CtEDO, statul, care este garantul pluralismului, trebuie să garanteze, atât în drept, cât și în practică, accesul publicului larg la informație, prin intermediul televiziunii, radio, presă scrisă. De asemenea, statul trebuie să asigure că această informație este imparțială, exactă, să asigure pluralitatea de opinii și comentarii, ce reflectă diversitatea opiniilor politice ce există în țară. Pe de altă parte, statul este obligat să asigure protecția jurnaliștilor și a altor profesioniști din domeniul media. În calitate de concluzie, Curtea spune că statul nu și-a îndeplinit obligația sa pozitivă, cadrul legislativ fiind unul defectuos.

Data	15 septembrie 2010
Numele instituției media	Posturile TV „Moldova1” și „Publika TV”
Tipul media	TV
Subiectul	Sanctionate pentru că au difuzat spoturi de educație civică în ziua referendumului constituțional.
Descrierea cazului	Pe 15 septembrie 2010 Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA) a emis o decizie prin care cele două posturi de televiziune au fost sanctionate pentru că au difuzat spoturi de educație civică în ziua referendumului constituțional din 5 septembrie. CCA a decis să avertizeze public posturile tv „Moldova 1” și „Publika TV” ca urmare a contestației depuse de PCRM și PSD prin care ultimii au declarat că spoturile de educație civică difuzate în ziua alegerilor au fost în detrimentul lor și a mesajelor lor către alegători - de a boicota referendumul constituțional prin neparticiparea la vot. Organizațiile neguvernamentale de media și-au exprimat dezacordul cu această decizie CCA pe care au calificat-o drept o sfidare a democrației și a valorilor democratice – libertatea de exprimare, dreptul de a informa, dreptul de a primi informație, dreptul de a vota. Acestea au menționat că decizia respectivă constituie un precedent periculos pentru libertatea presei și a rolului pe care aceasta îl are în campaniile electorale. Conform contestației celor două partide, care ulterior a fost susținută de CCA, spoturile civice difuzate care au încurajat participarea la vot și exercitarea dreptului constituțional de a vota reprezintă „agitație electorală” și este interzisă în ziua alegerilor. Or, conform Codului electoral prin agitație electorală se dorește de a-i determina pe alegători să voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electorali, ceea ce nu s-a urmărit în spoturile de educație civică difuzate de cele două posturi TV. ONG-urile de media au mai remarcat că această decizie CCA contribuie la accentuarea confuziei în rândul cetățenilor în ceea ce privește exercitarea dreptului electoral, dar și în privința drepturilor și obligațiilor pe care le au partidele politice în campaniile electorale.
Actori implicați	Posturile TV „Moldova1” și „Publika TV”; CCA; Partidul Comuniștilor și Partidul Social-Democrat.
Situația actuală	Postul de televiziune „Publika TV” este în proces de judecată cu CCA. Procesul este în derulare.

CRITERIUL TEMATIC. PROCESE DE JUDECATĂ INTENTATE JURNALIȘTILOR SAU INSTITUȚIILOR MEDIA

Data	17 octombrie 2002
Numele instituției media	Întreprinderea care edita ziarul „Kommersant Moldov”
Tipul media	Periodic
Subiectul	Închiderea forțată a ziarului
Descrierea cazului	<p>În perioada iunie-septembrie 2001, Kommersant Moldov a publicat o serie de articole în care autoritățile Republicii Moldova au fost criticate pentru acțiunile lor în privința regiunii separatiste a Republicii Moldova și în care au fost reproduse critici dure ale unor lideri ai RMN și ai Federației Ruse la adresa Guvernului Republicii Moldova. În aceste articole, ziarul a reprodus, literal sau sub formă de rezumat ori a comentat declarațiile autorităților moldovenești, ale Federației Ruse și ale RMN cu privire la procesul de negocieri între Republica Moldova și RMN, precum și la chestiuni economice, (geo-) politice, sociale și altele. În unele din aceste articole, acțiunile și declarațiile persoanelor cu înalte funcții de răspundere din Republica Moldova au fost aspru criticate.</p> <p>La 5 noiembrie 2001, Procurorul General al Republicii Moldova a intentat o acțiune împotriva ziarului la Judecătoria Economică a Republicii Moldova, învinuindu-l de „periclitarea, prin publicațiile sale, a securității naționale și a integrității teritoriale, precum și a siguranței și ordinii publice în Republica Moldova”, prin „acordarea sprijinului deschis regimului neconstituțional al auto-proclamatei [RMN], promovarea ideilor separatiste exprimate de liderii acesteia și descrierea eronată a esenței acțiunilor legale ale autorităților moldovenești și ale organizațiilor internaționale pentru soluționarea problemelor din regiunile de Est ale Nistrului”.</p> <p>La 30 noiembrie 2001, Judecătoria Economică a Republicii Moldova a admis pretențiile Procurorului General și a dispus încetarea activității ziarului. Ziarul a depus apel, susținând că el doar a informat publicul despre evenimentele curente și despre atitudinea și acțiunile Guvernului față de autoritățile RMN. Instanța de judecată a respins declarațiile reclamantului precum că instanțele judecătorești economice nu sunt competente să examineze o cauză cu privire la libertatea de exprimare, deoarece reclamantul a fost înregistrat ca societate pe acțiuni. La 29 mai 2002, Curtea Supremă de Justiție a menținut cele două hotărâri judecătorești. La 17 octombrie 2002, întreprinderea care edita ziarul a depus o cerere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) cu privire la încălcarea de către autoritățile naționale a art.10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (Convenție).</p> <p>Într-un final, Curtea Europeană a hotărât că a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției și a obligat R. Moldova să plătească întreprinderii care edita ziarul ziarului, 8000 euro cu titlu de prejudiciu material și 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Hotărârea Curții a fost anunțată la 9 ianuarie 2007.</p>
Actori implicați	Întreprinderea care edita ziarul „Kommersant Moldov”; procurorul General al R. Moldova; CtEDO.
Situația actuală	Rezolvată

Data	13 mai 2003
Numele instituției media	Ziarul Flux
Tipul media	Periodic
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>La 30 martie 1999, Flux a publicat un articol intitulat „Războiul anticorupție: Generalul N.A. împotriva Președintelui Matei. Nicolae Alexei afirmă că Valeriu Matei este „acoperișul” politic al unui clan mafiot.” Articolul conținea reproducerea cuvânt cu cuvânt a unei emisiuni televizate din 27 martie 1999 și comentariul ziarului.</p> <p>La 30 aprilie 1999, Valeriu Matei a inițiat o acțiune civilă în defăimare împotriva Flux, susținând că o mare parte din declarațiile lui N.A. publicate de Flux nu corespundeau realității și îl defăimau. La 20 februarie 2003, printr-o decizie irevocabilă, Curtea de Apel a constatat că declarațiile contestate de Valeriu Matei nu erau defăimătoare pentru acesta, inter alia, deoarece Flux nu a făcut decât să reproducă declarațiile lui N.A. Totuși, ea a constatat că fiind defăimătoare pentru Valeriu Matei următoarea parte a titlului articolului: „N.A. afirmă că Valeriu Matei este „acoperișul” politic al unui clan mafiot.” Instanța de judecată a constatat că o astfel de propoziție nu a fost pronunțată de N.A. în cadrul emisiunii din 27 martie 1999 și că ziarul nu a adus probe care să dovedească că Valeriu Matei era membru al unui clan mafiot.</p> <p>Reclamantul a susținut că titlul articolului pentru care ziarul a fost sancționat nu a fost altceva decât o concluzie făcută de autor din declarațiile făcute de N.A. și, astfel, a reprezentat o simplă judecată de valoare bazată pe un substrat factologic suficient.</p> <p>16. Articolul a fost scris în contextul unei dezbateri cu privire la o chestiune de o importanță publică deosebită, și anume pretinsa implicare a unui politician de rang înalt în activități ilegale. Prin urmare, în această cauză, marja de apreciere de care dispuneau instanțele judecătorești naționale a fost foarte limitată.</p> <p>După cum au recunoscut ambele părți și Curtea este de acord, hotărârile instanțelor judecătorești naționale și obligarea reclamantului să plătească prejudicii au constituit un „amestec al autorităților publice” în dreptul reclamantului la libertatea de exprimare în sensul primului paragraf al articolului 10. De asemenea, nu se contestă faptul că ingerința a fost „prevăzută de lege” și a urmărit un scop legitim.</p> <p>Curtea Europeană a hotărât că a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției și a obligat R. Moldova să plătească ziarului Flux suma de 260 euro cu titlu de prejudiciu material, 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1200 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Hotărârea Curții a fost anunțată la 12 iunie 2007.</p>
Actori implicați	Ziarul Flux; instanțele naționale de judecată; CtEDO; Victor Stepaniuc, liderul fracțiunii din Parlamentul R. Moldova la acea vreme.
Situația actuală	Rezolvată

Data	15 septembrie 2003
Numele instituției media	Ziarul Flux
Tipul media	Periodic
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>La 19 iunie 2002, ziarul Flux a publicat pe prima sa pagină titlul unui articol care urma să apară într-o ediție viitoare împreună cu un rezumat al articolului. Titlul rezumatului era „Milionarii Roșii” și era însoțit de o fotografie mare a liderului fracțiunii parlamentare a Partidului Comuniștilor, Victor Stepaniuc, purtând o pălărie.</p> <p>În următoarea zi, la 20 iunie 2002, dl Stepaniuc a inițiat proceduri civile în defăimare împotriva ziarului și împotriva autorului articolului.</p> <p>La 21 iunie 2002, Flux a publicat articolul anunțat în ediția sa din 19 iunie. Articolul se baza pe descrierea faptelor făcută de directorul adjunct al S.A. Fabrica de conserve Anenii Noi, și relatează despre evenimente cu privire la preinsele încercări ale unui parlamentar comunist de a obține declararea insolvenței fabricii și de a o vinde. El a relatat că parlamentarul a folosit în acest scop Inspectoratul Fiscal, precum și alte autorități de stat și că acțiunile sale ar fi sprijinite de fracțiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor. La 1 august 2002, prima judecată i-a dat câștig de cauză dlui Stepaniuc, după care ziarul a depus apel. La 6 februarie 2003, Tribunalul Chișinău a respins apelul ca nefondat. El nu a luat în considerare articolul publicat la 21 iunie 2002. Ziarul a depus recurs, invocând aceleași motive ca și în apelul său și a adăugat că articolul contestat doar a reproduces opinia conducerii S.A. Fabrica de conserve Anenii Noi. La 1 aprilie 2003, Curtea de Apel a respins recursul, astfel ziarul a depus o cerere la CtEDO.</p> <p>Curtea Europeană a hotărât că a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției și a obligat R. Moldova să plătească ziarului Flux suma de 278 euro cu titlu de prejudiciu material, 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1800 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Hotărârea Curții a fost anunțată la 3 iulie 2007.</p>
Actori implicați	Ziarul Flux; instanțele naționale de judecată; CtEDO; Victor Stepaniuc, liderul fracțiunii din Parlamentul R. Moldova la acea vreme.
Situația actuală	Rezolvată

Data	15 septembrie 2003
Numele instituției media	Ziarul Țara și Petru Poiată
Tipul media	Periodic
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>La 31 octombrie 2002, ziarul Țara a publicat un articol intitulat „Sfidând legislația cu privire la concurența loială, clanul Stepaniuc își adjudecă, prin șantaj, proprietăți străine”. Ziarul a relatat, citând și rezumând parțial, o scrisoare adresată Președintelui Republicii Moldova de către o companie de transport, care deservea câteva rute de autobuz care asigurau legătura între Chișinău și alte orașe. La 21 noiembrie 2002, Țara a publicat un alt articol intitulat „Năravuri bolșevice. Clanul Stepaniuc își întinde tentaculele”. La o dată nespecificată, Victor Stepaniuc a inițiat o acțiune în defăimare împotriva ziarului și a autorului articolului. El a susținut că articolul din 31 octombrie 2002 conținea declarații false și defăimătoare pentru el. La 24 ianuarie 2003, Judecătoria sectorului Buiucani a hotărât în favoarea lui Victor Stepaniuc.</p> <p>Reclamanții au contestat cu apel această hotărâre judecătorească, susținând că prima instanță a ignorat totalmente argumentele lor. Articolele se refereau de fapt la scrisori și declarații ale unor terțe persoane, iar concluziile finale erau judecări de valoare. Ei au acționat cu bună credință și au verificat informația conținută în declarațiile terțelor persoane. La 3 aprilie 2003, Tribunalul Chișinău a respins apelul. Reclamanții au depus recurs, dar acel recurs a fost, de asemenea, respins de Curtea de Apel la 11 iunie 2003. Ziarul a depus la 15 septembrie 2003 o cerere la CtEDO, argumentând că hotărârile instanțelor judecătorești naționale au constituit o ingerință în dreptul lor la libertatea de exprimare, care nu putea fi considerată necesară într-o societate democratică.</p> <p>Curtea Europeană a hotărât că a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției și a obligat R. Moldova să plătească ziarului Flux suma de 270 euro cu titlu de prejudiciu material, 2500 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1800 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Hotărârea Curții a fost anunțată la 16 octombrie 2007.</p>
Actori implicați	Ziarul Țara; instanțele națională de judecată; CtEDO; Victor Stepaniuc, liderul fracțiunii din Parlamentul R. Moldova la acea vreme.
Situația actuală	Rezolvată

Data	13 mai 2003
Numele instituției media	Ziarul Flux și Aurelia Samson
Tipul media	Periodic
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>La 13 decembrie 2001, ziarul Flux a publicat un articol bazat pe o expunere făcută de dna Z. Samson despre fiica sa. Articolul descria problemele cu care se confruntă Aurica Samson cu vecinul său, fostul ministru al Construcțiilor. Persoana vizată a inițiat proceduri judecătorești, pretinzând prejudicii pentru defăimare. El nu a specificat care părți din articol le-a considerat defăimătoare. Înainte ca prima instanță să pronunțe hotărârea sa, la cererea dnei Z. Samson ziarul reclamant a publicat scuze la adresa vecinului. La 17 octombrie 2002, Judecătoria sectorului Buiucani a admis în parte pretenția vecinului și a indicat ziarului să publice o dezmințire pe aceeași pagină ca și articolul inițial și să plătească prejudicii și taxa de stat.</p> <p>În apel, ziarul reclamant a susținut că declarațiile făcute erau judecări de valoare, care nu erau susceptibile de a fi probate. De asemenea, el s-a plâns că instanța de judecată a avut o atitudine favorabilă față de vecin, identificând din propria inițiativă unele expresii ca fiind defăimătoare, chiar dacă acesta nu le-a indicat. La 14 ianuarie 2003, Tribunalul Chișinău a menținut hotărârea judecătorească, respingând mai multe argumente ale ziarului. La 20 martie 2003, Curtea de Apel a menținut hotărârea judecătorească. Ea a respins recursul ziarului ca nefondat și tardiv, fără a da detalii cu privire la această concluzie. Ziarul reclamant a pretins o încălcare a drepturilor sale garantate de articolul 10 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și a depus o cerere la CtEDO pe data de 13 mai 2003. Curtea a reiterat că pedepsirea unui jurnalist pentru că a ajutat la răspândirea declarațiilor făcute de o altă persoană ar afecta serios contribuția presei la discutarea chestiunilor de interes public și nu ar trebui să fie admisă decât dacă există motive deosebit de întemeiate pentru a face acest lucru. În această cauză, dat fiind tonul echilibrat al articolului, Curtea nu a văzut motive atât de întemeiate pentru ingerința în libertatea de exprimare a ziarului. Curtea Europeană a hotărât că a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției și a obligat R. Moldova să plătească ziarului Flux suma de 112 euro cu titlu de prejudiciu material, 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Hotărârea Curții a fost anunțată la 23 octombrie 2007.</p>
Actori implicați	Ziarul Flux; Aurelia Samson; instanțele națională de judecată; CtEDO.
Situația actuală	Rezolvată

Data	10 iulie 2003
Numele instituției media	Ziarul Flux
Tipul media	Periodic
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>Ziarul Flux a publicat la 24 iulie 2001 articolul intitulat „Pe banii Lukoil-ului comunistii Mișin și Stepaniuc au tras un chiolhan pe cinste la Jolly Alon”. În acest articol, ziarul se referea la o lege adoptată de majoritatea comunistă la 19 iulie 2001, prin care Departamentul Vamal i se acorda dreptul să prelungească cu 90 de zile termenul de plată a TVA și accizelor la importul benzinei și motorinei. Până la aceste modificări, taxele erau plătite la data importării. În articol, s-a făcut o descriere a acestei legi și s-a menționat că în seara zilei de 19 iulie 2001, „în restaurantul „Jolly Alon” (fost Seabeco), comunistii Vadim Mișin și Victor Stepaniuc, lăsând la o parte orice pudoare proletară, au tras un chiolhan pe cinste pe banii rechinilor de la „Lukoil”. Articolul era însoțit de fotografiile celor doi politicieni. La 8 iulie 2002, Victor Stepaniuc a înaintat o acțiune împotriva ziarului și autorului articolului, prin care pretindea că informația din pasajul de mai sus nu corespundea realității și îi lezează onoarea și demnitatea, solicitând dezmințirea ei și compensații morale pentru defăimarea sa. La 1 august 2002, Președintele Judecătoriei sectorului Buiucani a admis integral cererea de chemare în judecată. Instanța a obligat ziarul să plătească MDL 3,690 (EUR 278 la acea dată), care reprezenta compensația pentru daunele morale cauzate dlui Stepaniuc și taxa de stat și să publice o dezmințire a titlului acestui articol și a pasajului de mai sus în termen de 15 zile. În cererea de apel împotriva hotărârii din 1 august 2002, ziarul Flux a susținut că declarațiile publicate constituiau judecăți de valoare, care se bazează pe fapte. La 30 ianuarie 2003, Tribunalul Chișinău a respins apelul reclamantului ca neîntemeiat și tardiv. La 1 aprilie 2003, Curtea de Apel a Republicii Moldova a respins recursul ziarului. În fața Curtea Europeană a Drepturilor Omului ziarul Flux pretindea violarea art. 10 CEDO (libertatea de exprimare), prin obligarea sa la plata despăgubirilor și publicarea dezmințirilor în cauza în defăimare intentată de dl Stepaniuc. Curtea a constatat, în unanimitate, violarea art. 10 CEDO. Ea a notat că în această cauză a existat o ingerință în libertatea de exprimare a ziarului reclamant, care era „prevăzută de lege” și urmărea „un scop legitim” de protecție a reputației dlui Stepaniuc, însă care nu era „necesară într-o societate democratică”. Curtea Europeană a hotărât că a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției și a obligat R. Moldova să plătească ziarului Flux suma de 278 euro cu titlu de prejudiciu material, 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Hotărârea Curții a fost anunțată la 20 noiembrie 2007.</p>
Actori implicați	Ziarul Flux; instanțele naționale de judecată; CtEDO; Victor Stepaniuc, liderul fracțiunii din Parlamentul R. Moldova la acea vreme, Vadim Mișin.
Situația actuală	Rezolvată

Data	5 aprilie 2004
Numele instituției media	Ziarul Flux
Tipul media	Periodic
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>La 6 decembrie 2002, Flux a publicat un articol intitulat „Sabatul Parveniților”. În acest articol, ziarul se referea la pretinsa îmbogățire peste noapte a președintelui Parlamentului, a liderului fracțiunii parlamentare a Partidului Comunistilor și a fiului președintelui Republicii Moldova. Ideea principală a articolului era că, înainte de a deveni personalități publice, ei erau simpli cetățeni, fără o avere considerabilă; averea lor însă a crescut semnificativ după victoria Partidului Comunistilor la alegeri și ocuparea de către ei a unor funcții publice. La 12 decembrie 2006, dl Stepaniuc, liderul fracțiunii parlamentare a Partidului Comunistilor, a înaintat o acțiune împotriva ziarului reclamant și a autorului articolului. El nu a plătit taxa de stat la depunerea cererii, nu s-a prezentat la nici-o ședință de judecată și nici nu a delegat pe cineva care să-l reprezinte. În apărarea sa, ziarul a prezentat instanței judecătorești copii ale unor scrisori deschise adresate președintelui Republicii Moldova de către o companie de transport, în care dl Stepaniuc era acuzat de însușirea câtorva rute de autobuz care aparțineau acestei companii. La 26 iunie 2003, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe, reitând că ziarul reclamant nu a adus vreo probă în sprijinul declarațiilor sale despre dl Stepaniuc. Ea nu s-a referit la niciun argument invocat în apelul ziarului, care a depus ulterior recurs. La 5 noiembrie 2003, Curtea Supremă de Justiție a redus suma compensației care urma a fi plătită dlui Stepaniuc de către ziar și autorul articolului până la MDL 1,350 și, respectiv, MDL 180. Ea a susținut că dl Stepaniuc era o persoană publică și, prin urmare, trebuia să fie mai tolerant față de presă, mai mult, el nu s-a prezentat în fața instanțelor judecătorești. Curtea Supremă însă nu s-a îndepărtat de la concluziile primelor două instanțe judecătorești în privința fondului cauzei și nu a examinat vreunul din argumentele ziarului reclamant. Ziarul a depus o cerere la CtEDO despre încălcarea art. 10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului. Curtea a stabilit că datorită faptului că declarațiile contestate au fost făcute de un jurnalist în contextul dezbaterii unei chestiuni de interes public și faptul că reclamantul în procedurile naționale era un politician de rang înalt, Curtea conchide că ingerința nu a corespuns unei necesități sociale imperioase și, astfel, nu a fost necesară într-o societate democratică. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 10 al Convenției, obligând statul să plătească ziarului 100 euro cu titlu de prejudiciu material, 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1800 euro cu titlu de costuri și cheltuieli. Decizia a fost făcută publică la 12 februarie 2008.</p>
Actori implicați	Ziarul Flux; instanțele naționale de judecată; CtEDO; Victor Stepaniuc, liderul fracțiunii din Parlamentul R. Moldova la acea vreme.
Situația actuală	Rezolvat

Data	5 aprilie 2004
Numele instituției media	Ziarul Flux
Tipul media	Periodic
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>La 15 noiembrie 2002, Flux a publicat un articol intitulat „Dosarul penal al Eugeniei Duca, cât cinci kilograme de maculatură”. Acesta descria evoluția unei cauze penale de rezonanță pornită împotriva unei femei de afaceri, care fusese condamnată în acea perioadă, însă care a fost, ulterior, achitată, acordându-i-se compensații pentru urmărirea și detenția ilegale și a publicat cu caractere italice extrase dintr-o scrisoare deschisă adresată de către fiica acesteia președintelui țării, președintelui Parlamentului, primului ministru, Consiliului Europei, Misiunii OSCE în Moldova, precum și altor organizații. În scrisoare ea se plângea de pretensele abuzuri comise de procuratură și de instanțele de judecată împotriva mamei sale. La o dată nespecificată, adjunctul Procurorului General, Vasile Solomon, care, între timp, fusese retrogradat din funcția de procuror, a inițiat proceduri civile în defăimare împotriva ziarului, susținând că declarația cu privire la demisia sa din cauza afacerilor dubioase nu corespundea realității și că îl defăima.</p> <p>La 12 februarie 2003, Judecătoria sectorului Râșcani a admis integral cererea de chemare în judecată, constatând că declarația referitoare la concedierea dlui Solomon nu corespundea realității și era defăimătoare. Instanța a mai menționat că, la data publicării articolului, dl Solomon era angajat la Procuratura pentru contribuirea exercitării justiției în Curtea de Apel și a obligat ziarul să plătească dlui Solomon MDL 2,700 (EUR 178 la acea dată), precum și să publice o dezmințire în termen de 15 zile.</p> <p>În cererea de apel împotriva hotărârii din 12 februarie 2003, ziarul Flux a susținut, printre altele, că articolul constituia de fapt răspândirea declarațiilor fiicei dnei Duca în scrisoarea sa deschisă și a argumentat că el nu putea fi sancționat pentru răspândirea declarațiilor unui terț. La 29 aprilie 2003, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul reclamantului ca neîntemeiat și nu a examinat argumentul ziarului privind răspândirea declarațiilor făcute de alte persoane.</p> <p>În cererea sa de recurs, ziarul a argumentat precum că expresia „afaceri dubioase” constituia o judecată de valoare. La 19 noiembrie 2003, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului, constatând că dl Solomon a fost eliberat din funcția sa prin hotărârea Parlamentului fără indicarea motivelor, ulterior acesta continuându-și activitatea în organele procuraturii într-o altă funcție. Instanța nu s-a pronunțat asupra argumentului ziarului privind răspândirea declarațiilor făcute de terți.</p> <p>În fața Curții, ziarul Flux pretindea violarea art. 6 CEDO (dreptul la un proces echitabil), prin motivarea insuficientă a hotărârilor judecătorești, precum și violarea art. 10 CEDO (libertatea de exprimare), prin obligarea sa la plata despăgubirilor și publicarea dezmințirii în cauza în defăimare intentată de dl Vasile Solomon.</p> <p>Curtea a constatat, în unanimitate, violarea art. 10 CEDO. Ea a notat că, în această cauză, a existat o ingerință în libertatea de exprimare a ziarului reclamant, care era „prevăzută de lege” și urmărea „un scop legitim”, însă care nu era „necesară într-o societate democratică”.</p> <p>Curtea a acordat ziarului Flux EUR 185 (echivalentul în euro la ziua pronunțării hotărârii naționale a compensațiilor acordate dlui Solomon și a taxelor de stat) cu titlu de daune materiale, EUR 3,000 cu titlu de daune morale și EUR 1,800 cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
Actori implicați	Ziarul Flux; instanțele naționale de judecată; CtEDO Vasile Solomon.
Situația actuală	Rezolvat

Data	16.01.2004
Numele instituției media	Ziarul Timpul
Tipul media	publicație periodică
Subiectul	Afacerea Skoda și investigația ziarului Timpul
Descrierea cazului	<p>Pe data 16.01.04, ziarul „Timpul” publică materialul de investigație „Luxul în țara sărăciei”, semnat de A. Angel, în care face o serie de dezvăluiri privind o tranzacție de cumpărare a unui lot de mașini de lux Skoda de către Cancelaria de Stat de la compania „Daac Hermes”. După cum a comunicat ziarul obiectivul investigației a fost de a informa opinia publică despre lipsa de transparență și modul dubios de a gestiona banii publici. În mod straniu, la acest material nu a reacționat, precum ar fi fost firesc, Cancelaria de Stat, ci Compania „Daac Hermes”. Astfel, pe data de 23.01.04, această companie acționează în judecată publicația Timpul, solicitând drept „despăgubiri morale” suma fantastică de 20 milioane lei și 500 mii dolari. Judecătoria Buiucani reacționează prompt și aplică sechestrul pe bunurile redacției în aceeași sumă. Aplicarea sechestrului a însemnat de fapt blocarea activității economice a redacției și a fost calificată de colectivul TIMPULUI drept o comandă politică, o acțiune de intimidare a presei independente și o încălcare a principiului de prezumție a nevinovăției. Pe data de 18.02.04, în prima ședință a avut loc înfățișarea părților. Reprezentantul ziarului TIMPUL a cerut, înainte de toate, deblocarea contului bancar, acțiune fără de care nu este posibilă activitatea redacției. Reprezentantul Companiei „Daac-Hermes” a căzut de acord cu această cerere, dar a insistat ca sechestrul să fie „ridicat doar parțial”. Ca urmare, judecata a decis ridicarea sechestrului doar de pe suma de 20 milioane lei, nu și de pe cea de 500.000 mii dolari. Totodată, reprezentantul TIMPULUI a solicitat amânarea examinării de fond a cauzei cu o lună de zile, pentru că volumul de materiale ce urmează a fi studiat în legătură cu acest caz este foarte mare. Instanța de judecată a fost de acord cu propunerea dată și a fixat noua ședință pentru data de 18.03.04. Pe 28.04.04 judecătoria Buiucani a admis parțial acțiunea Companiei „Daac-Hermes” contra ziarului „Timpul”, ca urmare a articolului „Luxul în țara sărăciei”, publicat la 16 ianuarie curent. Judecătorul Silvia Gârba a decis ca publicarea acestui articol a cauzat Companiei „Daac-Hermes” un prejudiciu moral de 1 mln. 350 mii lei (circa 112 mii dolari), fata de aproximativ 2 milioane de dolari, cum a pretins compania. Potrivit directorului publicației „Timpul”, C. Tănase, în cadrul ședințelor judiciare „Daac-Hermes” nu a reușit să infirme nimic din cele expuse în articolul „LUXUL ÎN ȚARA SĂRĂCIEI”. „Astfel, rezulta ca informațiile prezentate în articolul nostru corespund adevărului. Si anume, ca a fost vorba de automobile de marca Skoda Octavia, ca ele au fost cumpărate de Cancelaria de Stat, în persoana lui Pantelei Taltu, fără organizarea unei licitații publice; ca banii pentru tranzacție n-au fost prevăzuți în Legea bugetului de stat pentru 2003; ca hotărârea de procurare n-a fost publicată, cum era legal, în „Monitorul oficial”; ca afacerea a fost total intransparentă, iar în spatele ei a stat personal Vladimir Voronin, Vasile Tarlev și P. Taltu, de fapt, cei vizați în articol etc. Judecătoria Buiucani a considerat, însă, neconvingătoare aceste aspecte. Dimpotrivă. Pentru faptul că am scris că s-au cumpărat 42 de automobile, nu 40, cum afirma „Daac-Hermes”, iar, în rest, am avut perfectă dreptate, instanța a dispus încasarea de la „Timpul” a unui milion trei sute cincizeci lei”, a menționat Tănase. TIMPUL, nr.129, 28 mai 2004. Pe 12 mai, TIMPUL a atacat la Curtea de Apel hotărârea din 28 aprilie a Judecătoriei Buiucani emisă în cazul TIMPUL versus „Daac-Hermes”. Curtea de Apel Chișinău a lăsat în vigoare decizia Judecătoriei sectorului Buiucani, care obligat redacția ziarului „Timpul” să plătească companiei „DAAC-Hermes” o despăgubire de 1 milion 350 mii lei (cca. 112 mii USD). Redacția ziarului „Timpul” și-a anunțat intenția de a contesta în instanța superioară hotărârea Curții de Apel, invocând ca aceasta ar fi, „contradictorie și tendențioasă, la fel ca și modul în care a decurs întregul proces”. „Am fost siguri că vom pierde procesul și la Curtea de Apel. Deși mai avem dreptul să atacăm decizia și la Curtea Supremă de Justiție, suntem convingeți că nici în aceasta, ultima instanță, nu vom avea câștig de cauză pentru că procesul „DAAC-Hermes împotriva „Timpului” e unul comandat de actuala putere împotriva presei. După aceasta vom prezenta dosarul la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acolo nu ai cum pierde un asemenea proces”, se arată într-o declarație a săptămânalului. Pe data de 28.11.04, publicația „TIMPUL info-magazin” și jurnalista Alina Anghel au depus o plângere la CtEDO.</p> <p>În noiembrie 2007 Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CtEDO) a făcut publică hotărârea în cauza publicației „TIMPUL info-magazin” și a jurnalistei Alina Anghel, obligând Guvernul Republicii Moldova să achite reclamațiilor 13,8 mii de euro cu titlu de prejudiciu moral, material și cheltuieli de judecată. CtEDO a constatat că Guvernul de la Chișinău a încălcat articolul 10 („Libertatea de exprimare”) din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și că instanțele de judecată moldovenești au interpretat inadecvat articolul publicat. Admiterea acțiunii DAAC Hermes a constituit o imixtiune în libertatea de expresie a reclamanților, lucru care nu era necesar într-o societate democratică.</p>
Actori implicați	Ziarul Timpul, compania „Daac Hermes” și Judecătoria Buiucani
Situația actuală	Rezolvat

Data	19 martie 2002
Numele instituției media	Nouă ex-angajați a Companiei TeleRadio-Moldova (“TRM”)
Tipul media	TV
Subiectul	Existența cenzurii la audiovizualul public
Descrierea cazului	<p>Curtea Europeană Drepturilor Omului a constatat că ziaristilor de la Teleradio Moldova le-a fost încălcat dreptul la libertatea de expresie de către conducerea companiei Teleradio Moldova. CtEDO a dat câștig de cauză jurnaliștilor Larisa Manole, Corina Fusu, Mircea Surdu, Dinu Rusnac, Viorica Cucereanu-Bogatu, Angela Arama-Leahu, Ludmila Vasilache, Leonid Melnic și Diana Donica, care s-au plâns printr-o cerere trimisă la CtEDO în 2002 că la Compania Publica Teleradio-Moldova a fost instituită cenzura.</p> <p>Compania de Stat „Teleradio-Moldova” (TVM) a fost creată în anul 1994 în locul Radioului și al Televiziunii existente anterior în Republica Moldova și era unica companie care difuza emisiuni pe întreg teritoriul Moldovei. În 2002, Compania de Stat a fost transformată într-o companie publică. Potrivit reclamanților, TVM a fost supusă cenzurii pe întreg parcursul existenței sale. Totuși, după februarie 2001, când Partidul Comuniștilor a câștigat cu o majoritate largă alegerile parlamentare, cenzura a devenit intolerabilă. Cenzura era, de obicei, efectuată pe calea instrucțiunilor verbale care veneau, în ordine ierarhică, de la președintele Companiei la editori. În special, reclamanții au pretins că, începând cu februarie 2001, niciun partid de opoziție nu a beneficiat de timp de emisie; orice reportaj care conținea un punct de vedere diferit de cel al Partidului Comuniștilor era interzis; cuvinte și expresii precum „român”, „limba română”, „Basarabia”, „istoria românilor”, „regim totalitar” etc. au fost interzise; s-a interzis orice referire la anumite perioade istorice precum perioada dintre cele două războaie mondiale, foametea organizată în URSS, regimul stalinist, deportările în GULAG și perioada renașterii naționale din 1989.</p> <p>Evenimentele care urmau să fie reflectate în buletinele de știri erau atent selectate și numai un număr limitat de jurnaliști avea dreptul să facă reportaje despre autoritățile publice. Se putea face referire numai la agenția de știri de stat „Moldpres”, iar opoziția era denigrată. Dacă exista vreun reportaj în care erau incluși reprezentanți ai opoziției, interviurile erau trunchiate, iar orice discurs era substituit de declarațiile jurnaliștilor sau de textul scris de agenția de știri „Moldpres”.</p> <p>La 25 februarie 2002, 331 de angajați ai TVM au semnat o declarație de protest împotriva cenzurii. La 27 februarie 2002, angajații TVM au decis să declare grevă pasivă și, în acest scop, a fost ales un Comitet de Grevă. Comitetul de Grevă a prezentat conducerii TVM și Guvernului o listă de revendicări cu privire la abolirea cenzurii de la Televiziunea și Radioul Național. În același timp, editorii și prezentatorii de știri, în pofida presiunii din partea administrației Companiei, au început să prezinte știri „necenzurate”. La 7 martie 2002, Parlamentul a creat o comisie parlamentară specială, care să elaboreze „o strategie pentru îmbunătățirea activității [TVM]”.</p> <p>Unul după altul, liderii mișcării greviste au început să fie concediați din funcțiile lor prin diferite metode și să fie supuși sancțiunilor disciplinare. Diverse sancțiuni disciplinare au fost aplicate reclamanților Larisa MANOLE și Dinu RUSNAC. În martie și aprilie 2002, liderii Comitetului de Grevă au fost interogați de către anchetatori penali cu privire la protestele organizate de ei în fața clădirii Companiei.</p> <p>La 7 iunie 2002, Președintele Republicii Moldova, dl Voronin, a făcut o declarație de presă cu privire la Companie. El și-a exprimat rezervele față de Rezoluția Adunării Parlamentare a Consiliului Europei nr. 1280 (2002), care a cerut autorităților Republicii Moldova să transforme Compania de Stat „Teleradio-Moldova” într-o companie publică, însă a declarat că, în calitate de Președinte, el va trebui să fie de acord dacă o astfel de schimbare va avea loc. În fine, el a declarat că protestele anticomuniste desfășurate între lunile ianuarie și aprilie au fost organizate de „persoane needucate, persoane sălbatice, pitecantropi”.</p> <p>La 26 iulie 2002, Parlamentul a adoptat Legea nr. 1320-XV cu privire la instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”, prin care Compania de Stat „Teleradio-Moldova” a devenit o Companie Publică. În conformitate cu noua lege, angajații vechii Companii de Stat trebuiau să treacă o procedură de selectare pentru a fi angajați la Compania Publică. Niciunul din reclamanții care au lucrat în cadrul Departamentului Actualități nu a fost confirmat în funcție și nici majoritatea persoanelor care au fost active pe parcursul grevei din 2002.</p> <p>În acest caz Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat la data de 16 Septembrie 2009, în unanimitate, violarea art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a constatat existența cenzurii în audiovizualul public. Iar la 13 iulie 2010 a decis obligarea R. Moldova să le plătească reclamanților câte 2000 euro pentru fiecare ca prejudiciu moral și 8940 euro în favoarea tuturor reclamanților cu titlu de compensare a costurilor și cheltuielilor.</p>
Actori implicați	Larisa Manole, Corina Fusu, Mircea Surdu, Dinu Rusnac, Viorica Cucereanu-Bogatu, Angela Aramă-Leahu, Ludmila Vasilache, Leonid Melnic și Diana Donica; Teleradio-Moldova; Partidul Comuniștilor; CtEDO.
Situația actuală	Rezolvată

Data	28 iunie 2005
Numele instituției media	Ziarul Flux
Tipul media	Publicație periodică
Subiectul	Impunerea sancțiunilor pentru defăimare
Descrierea cazului	<p>La 24 noiembrie 2009 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza Flux c. Moldovei (nr. 7) (cererea nr. 25367/05).</p> <p>La 9 aprilie 2004 ziarul „Flux” a publicat un articol intitulat „Încă patru comuniști s-au pricopsit cu case din banii noștri”. La 5 mai 2004, Victor Stepaniuc a inițiat o acțiune civilă împotriva ziarului, susținând că prin intermediul articolului respectiv i-a fost lezată onoarea și demnitatea sa.</p> <p>La 7 iunie 2004 Judecătoria s. Buiucani mun. Chișinău a admis acțiunea lui Victor Stepaniuc și a dispus publicarea dezmințirii și încasarea sumei de 30000 lei în calitate de prejudiciu moral reclamantului. După o serie de proceduri civile, în final, prin decizia Curții Supreme de Justiție suma compensației morale inițial stabilită a fost micșorată până la 5000 lei. Totodată, instanța de judecată a constatat că instanțele inferioare corect au apreciat precum că afirmațiile publicate nu corespund realității și lezează onoarea și demnitatea lui Victor Stepaniuc.</p> <p>Ziarul reclamant s-a plâns CtEDO, invocând faptul că instanțele naționale de judecată nu au motivat suficient hotărârile sale. Totodată reclamantul a contestat imparțialitatea unui judecător care a participat la examinarea cauzei. În final Ziarul reclamant s-a plâns în temeiul Articolului 10 din Convenție, considerând îngrădit nejustificat dreptul la libertatea de exprimare. Curtea a considerat admisibilă doar plângerile înaintate în baza Articolului 10 din Convenție.</p> <p>Examinând în fond cauza, Curtea Europeană a constatat încălcarea dreptului garantat de Articolul 10 din Convenție. Curtea a menționat că ingerința în dreptul la libertatea de exprimare „nu a fost necesară într-o societate democratică” luând în considerație buna-credința a ziarului reclamant întru informarea asupra unor probleme reale și de interes public. În concluziile sale Curtea inclusiv s-a bazat și pe lipsa vădită a unor informații detaliate asupra utilizării banilor publici de către Parlament.</p> <p>În final, Curtea a acordat ziarului reclamant suma de 12,25 Euro cu titlu de prejudiciu material, 3000 Euro – cu titlu de prejudiciu moral și 1800 EUR pentru costuri și cheltuieli.</p>
Actori implicați	Ziarul Flux; instanțele naționale de judecată; CtEDO; Victor Stepaniuc.
Situația actuală	Rezolvat

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Numărul încălcărilor ale dreptului de a se informa al jurnaliștilor în Republica Moldova este mult mai mare decât poate să cuprindă acest raport. Dacă ar ajunge toate aceste cazuri la CtEDO, atunci R. Moldova ar falimenta. Cert este că după 2001, odată cu venirea Partidului Comuniștilor la putere situația libertății mass-media și libertății de exprimare s-a înrăutățit. Rezultatele creării unui astfel de climat media le resimțim chiar și azi, când încă mai persistă abordări neordinare de lucrul cu mass-media în activitatea unor funcționari de stat (admiterea jurnaliștilor la evenimente publice în baza unor liste discriminatorii preferențiale, discurs media virulent etc.). Cazurile descrise în acest raport sunt doar o parte din toate încălcările înregistrate, iar includerea lor în acest raport ar duce la ignorarea scopului raportului, care este unul de a prezenta cazurile existente ce nu ar mai trebui tolerate în viitor atât de jurnaliști, cât și de factorii de decizie.

Necesitatea modificărilor legislative care vizau mass-media din Moldova petrecute în această perioadă erau dictate mai mult de structurile europene. Însă, aceste modificări legislative se mișcau cu viteza unei broaște țestoase, autoritățile statului fiind permanent în dialog cu Consiliul Europei pentru a le îmbunătăți. Pe de altă parte, organizațiile societății civile erau îndepărtate de la consultarea acestor schimbări legislative, sau erau consultate parțial. Mai exact se producea mimarea consultării pentru a bifa în agenda relațiilor cu partenerii europeni.

Violarea legislației în ceea ce privește mass-

media autohtone este un fenomen destul de răspândit, aceste abateri fiind admise atât din partea unor persoane private, dar și din partea autorităților statale. Statul nu a fost capabil și nici nu a dorit să asigure un nivel adecvat de protecție persoanelor ce activează în domeniul mass-media, jurnaliștii fiind intimidăți, jefuiți, bătuți, percheziționați și reținuți ilegal, etc. de către persoane private. Mai mult decât atât, autoritățile statutului au încălcat singure normele legale, iar un fapt extrem de îngrijorător este acela că unele dintre aceste autorități au misiunea principală de a apăra legea. Nivelul necesar de protecție nu este asigurat nici de justiție, Moldova fiind condamnată de mai multe ori de către CtEDO pentru violarea articolului 10 (libertatea de exprimare), contrar sentințelor judecătorești naționale.

În mare parte, abuzurile fizice erau tolerate de persoanele publice din stat, fiind chiar încurajate de acestea (exemple în capitolul Limitarea accesului jurnaliștilor la informații de ordin public al acestui raport). În rezultat, devenise tot mai dificil de a produce materiale de investigație sau materiale de opinie. Epurarea de la compania publică de televiziune a început în 2002 de către comuniști, iar spectatorul, din impozitele cărui se întreține această televiziune publică, a fost privat de informație nu doar veridică, ci și interesantă. Existența cenzurii la Moldova 1 a fost recunoscută abia în 2009 de către CtEDO, prin decizia în cazul Manole și alții contra Moldovei. În cazul companiilor TV private, „bâta” utilizată de guvernare pentru ai

reduce la tăcere a fost Consiliul Coordonator al Audiovizualului care în orice moment putea retrage nemotivat licența de emisie, exemplul TVR în 2007, sau nedorința prelungirii licenței postului Pro TV Chișinău în 2008. Existența unor asemenea cazuri se datorează interpretării duble de către membrii CCA a prevederilor Codului Audiovizualului. Însăși componența acestei autorități publice autonome, trezește întrebări despre implicarea politică a membrilor propuși din “asociații obștești, fundații, asociații sindicale, asociații de patroni, culte religioase”.

Deetatizarea mass-media, din păcate, nu a fost efectuată până la capăt și într-un mod echitabil pentru jurnaliștii care lucrau la aceste instituții. Protestul jurnaliștilor de la Antena C și Euro TV din 2007 a fost o continuare a protestului din fața Teleradio Moldova din 2004. Însă cei care au protestat, din păcate, nu au reușit să obțină nici un rezultat.

În cazul edițiilor tipărite, intimidările și presiunile erau exercitate prin intermediul organelor de forță și de drept: poliția, CCCEC, procuratura, instanțele de judecată etc. Agresarea jurnaliștilor devenise atât de frecventă, încât deja nu mai reprezenta nimic straniu pentru societate. Se crea impresia că oricine poate să se comporte așa cu un jurnalist. Această imagine a avut ca efect coborârea la minimum a prestigiului jurnalistului, care erau pentru partidul de guvernământ (comunist) „adevărați câini turbați ai societății”, vorba judecătorului Ion Muruianu, președintele Curții Supreme de Justiție, intrat ulterior în conflict cu presa. Era normal pentru ei să-i dai câte un picior acestui câine turbat ca să se mai liniștească.

Un avocat neformal al instituțiilor mass-media nesupuse puterii au fost organizațiile

neguvernamentale care în eventualitatea unui abuz asupra presei reacționau imediat și protestau. De cealaltă parte a baricadei, mass-media afiliată puterii promovau imaginea lustruită a partidului de guvernământ. Rămâne să vedem în noile condiții, după venirea Alianței pentru Integritate Europeană la putere, dacă va fi urmată aceeași logică de protest al ONG-urilor de media în cazul unor abuzuri asupra jurnaliștilor indiferent de instituția media.

Existența unui climat modern în mass-media din R. Moldova ar presupune lipsa diviziunilor în interiorul presei după criteriile politice și punerea la bază a profesionalismului și deontologiei meseriei. Doar atunci când nu va exista mass-media afiliate și neafiliate politic am putea conchide că avem un jurnalism de calitate și un climat mediatic modern și democratic.

Recomandările survenite în urma realizării acestui raport nu necesită un mare efort din partea autorităților publice, ci doar coerență și hotărâre:

1. Cunoașterea și respectarea legislației R. Moldova de către angajații autorităților publice și de forță în materie ce ține de asigurarea dreptului la informare și libertatea mass-media.

În majoritatea cazurilor descrise în raport, abuzurile din partea structurilor de forță și nu numai, se datorează analfabetismului legislativ al autorităților, care se bazează mai mult pe indicațiile „șefului” decât pe prevederile legale.

2. Inițierea unei platforme serioase de discuții cu participarea atât a autorităților, cât și a mass-media asupra profitabilității economice a presei și a încetării dependenței de donatorii politici.

Situația dificilă sub aspect economic a mass-media din Moldova le face foarte vulnerabile

în fața unor donatori politici care își impun propria lor politică editorială. Deși discuția respectivă a fost inițiată încă mai devreme de apariția acestui raport, aceasta a fost dispartă, asemănându-se cu racul, lebăda și știuca. Prezența tuturor factorilor interesați, în special a autorităților publice, într-un format lucrativ, ar contribui la îmbunătățirea climatului mass-media din Moldova.

3. Neimplicarea politicului în spațiul mediatic din Moldova.

Factorul politic oricum există în spațiul mediatic prin aprobarea membrilor Consiliului Coordonator al Audiovizualului de către Parlament. Însă, într-un stat democratic, trebuie să existe autogestiune a acestui spațiu. Implicarea

peste măsură a politicului în acest areal vorbește cât de democratic este statul. Aproape toate cazurile din raport se datorează, direct sau indirect, prezenței factorului politic și presiunilor acestuia. Prezența factorului politic și dictarea condițiilor acestuia duce la degenerarea climatului favorabil dezvoltării mass-media libere.

4. Îmbunătățirea calității studiilor pentru studenții de la jurnalism.

Din cazurile consultate, reiese și o slabă pregătire a specialiștilor în jurnalism. Despre coduri de conduită, onoare și demnitate, profesionalism în realizarea muncii jurnalistice se învață în primii ani de facultate, iar ceea ce se predă la facultate ar trebui să ghideze ulterior munca zilnică a jurnaliștilor.

Anexa 1.

Data	
Numele instituției media	
Tipul media	
Subiectul	
Descrierea cazului	
Actori implicați	
Situația actuală	
Comentariile juristului	

NOTE

